

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

ROMANIA

25 bani Posta

Ce răspunde prepozitul capitular Dr. N. Brînzeu în fața propriilor sale autografe?

E vorba de scrisorile sale, dela 1927, pe cari le scrisese în calitate de canonic, iar noi le-am reprodus în facsimil (No. 21 din „Biserica și Școala”), pentru a dovedi metodele, cu cari se operează, uneori, în tabăra adversă.

Prepozitul capitular sau întâi dignitar episcopesc la Lugoj, răspunde în foaia „Unirea” (No 25) dela Blaj, într’un chip de tot caracteristic, care ne silește să i răspundem.

Dela început chiar, în loc de a și justifica scrisorile împicinate, vrea să provoace diversiune, potrivit titlului ce și-a ales „Demascarea unor campanii”. Pentru a nu se crede că vrem să batem în retragere, primim platforma, numerotându-i momentele principale invocate în „demascare”.

1 Incepe adică așa: „Dacă acum mi se impută, că așa fi scris despre Ciorogariu că „mințește” este o greșală...” De ce era vorba?

Dr. N. Brînzeu, pe când era preot în Vulcan (jud. Hunedoara) a început să scoată chiar în Arad, o foaie „Calea Vieții”, în 1917. Redactorul nostru de atunci, Roman Ciorogariu, l-a dat de gol (B. și Șc. No. 3 din 1917), că e la mijloc o apucătură confesională unietă: „Calea Vieții” lui Dr. N. Brînzeu nu e calea vieții noastre și regreta. că se ivesc și „note disonante de felul misionarului Dr. N. Brînzeu”.

Apostrofatul a răspuns — i s’a dat loc chiar în „Bis și Șc.” — cu tăgade și afirmând: „Minciuni și ură dela început până la capăt” ce scrie „Bis și Șc.” și: „resping cu scârbă toate minciunile și hulele din „B. și Șc.”.

Iar redactorul R. Ciorogariu, răspundea:

a) dovedind cu „Unirea”, organul mitropoliei din Blaj, că tipărirea folii lui N. Brînzeu la Arad e un triumf al unirei și că episcopul D. Radu dela Oradea dăduse ajutor bănesc pentru publicația „Calea Vieții”, care avea să înă locu unei edituri unietă;

b) față cu tăgada redactorului Dr. N. Brînzeu (că n’a cerut dela episcopul Aradului recomandarea folii sale), redactorul R. Ciorogariu publica (în „Bis și Șc.” din 1917, pag. 62), textul cererii aceluiași, terminată așa: „Vulcan la 24 Ian. n. 1916, cei mai plecați servi, p. Redacția „Calea Vieții”, Dr. N. Brînzeu”.

c) iar „nota disonantă”, specifică „misionarului” N. Brînzeu, redactorul R. Ciorogariu o dovedea citând, din răspunsul aceluia, așa: „... scopul meu nu e a face

propagandă unietă; dacă însă foaia în sine o va face²⁾ nu voi fi eu vina. Fi-vor în foaia noastră lucruri cari privesc credința unietă. Poporul va cunoaște adevărul. Dar așa mare lucru e aceea?”

Iar acum, reamintindu-i de încercarea de odinioară, de a face aici un *proselitism deghizat — pe care-l practică acum deschis în mai multe comune din eparhia Aradului* — răspunde, cu o pretinsă nevinovăție: „...dacă acum mi se impută, că așa fi scris despre Ciorogariu că „mințește”, este o greșală...”

Cum să fi rostit așa grea vorbă despre „regretatul Ciorogariu”, despre care în aceeași propoziție adaugă fraza „curând ajuns apoi succesorul (lui) Mangra la Oradea”

2. Dl prepozit continuă a răspunde:

„Când în primul ani după realizarea idealului național, Biserica noastră a ajuns în focul neodihniilor din toate părțile și am început la Lugoj apoi la București, modesta noastră acțiune de presă, la Arad s’au tipărit broșuri, pline de otravă, cari vizau direct dieceza Lugojului”.

Iarăși caz de a căuta scăpare prin „tangenta” unei afirmații, ce n’o pusesem în discuție, când am publicat facsimilele cu pricina.⁴⁾

Primim discuția în contradictoriu și pe această temă, constatând următoarele:

a) La câteva luni după Adunarea națională dela Alba Iulia, în primăvara anului 1919, episcopul Tr. V. Frențiu al Lugojului a provocat, pentru întâia oară, sensibilitatea confesională, înviltând — din scaunul prezidențial al sinodului său — pe toți Românii să treacă sub ascultarea Romei.⁵⁾

Pe firul aceluia scop au mers, mai departe un „apel” și o seamă de publicații de propagandă în acelaș sens, pentru Banat mai ales, Apelul purta firma „Episcopia Lugojului — Direcțiunea cancelariei diecezane” și avea No. 912/1921, iar iar la semnătură, de nu ne înșelăm — nu avem fotografie de pe docu-

²⁾ Cum așa? ea de capul ei, fără redactor?

³⁾ Răspunsul lui N. Brînzeu e publicat de „Biserica și Șc.” No. 6/1917.

⁴⁾ Despre broșurile voastre lugojene am vorbit și la Senat (1926). Care din voi, la Senat sau alurea, și când m’ați combătut în afară de „telefoanele” „Unirei”?

⁵⁾ Cuvântarea, publicată în „Drapelul” din Lugoj, No. 48 1919. Citat în a mea „Papism și Ortodoxism în Ardeal”, 1922 pag. 81.

mentul acestia! — era numele celui de acum prepozit capitular. Acesta se exprima astfel:

„Nor! grei se ridică pe orizont. Se ivesc presemnele unei lupte, lupte de exterminare împotriva bisericii noastre. Ni-se declară războiul din partea acelorora, cari abia scăpați din robia comună, se cred (!) stăpâni în casă, liberi a adauge rătăcire peste rătăcire... Ne lipsesc cele mai eficace mijloace de apărare: literatura populară... broșuri apologetice pentru popor...” De aceea se făcea propagandă pentru creșterea acelei literaturi, din care, prima broșură, scoasă cu „permisiunea venerabilului ordinariat din Lugoj”, era „Glasul Unirei” de Virgil Pop.

Adică-te: *Dânșii provoacă și tot dânșii strigă, că-s atacați!* Ei provoacă polemicile și apoi, când numai li-se răspunde, strigă împotriva broșurilor cu „otravă” dela Arad.

Dar broșurile mele, dela Arad, cari sunt numai răspunsuri, sunt întocmite din operele și din statisticele voastre și ale maghiarilor, cari au chemat la înțință episcopia voastră, ca armă politică, în mâna lor, pentru desbinarea și slăbirea noastră, prin voi!

Și tot nu înțelegeți, că voi sunteți „otravă” ungurească în corpul neamului românesc? și că tocmai broșurile voastre dela Lugoj, — cari fiind să mențină vechea sfășiere și s'o lărgească și mai mult, la Pecica și'n alte localități banatice și arădane — au provocat replica noastră? De ce pervertiți?

b) Vă provocați și la acțiunea voastră de presă, la Lugoj și București? Aluzia, de sigur, privește pe „Sionul Românesc” și pe răposatul „ziar catolic în limba română” „Albina”.

Deși presa aceasta n'are de a face nimic cu facsimilele ce am publicat, primim discuția, pentru a spune două fapte, cari nu e îngăduit să fie uitate. „Sionul Românesc” (No. 9 din 10 Iunie 1922), având redactor pe canonicul N. Brinzeu, scrisese cu amărăciune, că s'a dat întâietate unui protopop „neunit” față de episcopia lor din Lugoj cu prilejul unui Te Deum de 10 Mai din acel an. De aceea, supăratură puse Biserica ortodoxă în rând cu ereticii („Biserica lui Hristos — adevărată a mnealor, catolicii! — nicicând nu se pleacă înaintea ereziei” și amenință din pricina acelei preferări, țara românească cu pedeapsa lui Dumnezeu!).

Iar cât pentru „Albina” dela București, la care, ni-se pare, a lucrat și canonicul lugojan N. Brinzeu, plătit de statul român — am mai spus-o⁷⁾ și-o repetăm: la înființat episcopul Lugojului, Tr. V. Frențiu, din motivul — descoperit de însuși P. Sf. Sa ziarului unguresc „Magyar Kurir” din Budapesta, pe unde umblase — că n'a mai putut tolera că, atunci, când episcopul, „catolic” și el, Iuliu Glatzfelder a fost atacat (pentru fapte antipatriotice), nu s'a găsit în capitala României nici o gazetă să-i ia apărarea. Tovărășia Vă privește. Dar evasiunea cu „presa” aceasta nu scapă de pata morală cu epistolele-facsimil.

3. Dl prepozit mai recurge și la însinuarea, că cei doi episcopi de mai nainte dela Arad, „nu agreau vrăjbiile confesionale”, pe când acum, gazeta oficială a eparhiei „a ajuns în redactarea celui personagiu, care e cel mai tipic reprezentant al bizantinismului la Români. Ura, lipsa de obiectivitate și de simț creștinesc în tot ce tratează el în legătură cu uni-

eții — dovadă, felul, absolut imposibil, cum scrie despre generosul episcop Samuil Vulcan — este un simptom de-adreptul patologic. Și fiindcă e recunoscut ca atare, se recurge d'adreptul la el când e vorba de ceva la ce nu se pretează alt obraz”.

Ce legătură este, domnule prepozit, între treaba cu facsimilele și între cele ce le afirmi aci? Evident, nici una reală!

Mulțumind de prilej, rămâne — subliniez — ca un punct de onoare personală, adevărat de „obraz”, să dovedești următoarele:

a) care condeiu uniet, de oriunde pe fața pământului, unde și când imi va fi examinat și dovedit de mincinoase afirmațiunile din atâtea lucrări, în cari v-am demascat secta, întemeindu-mă pe probele voastre isvoare, pe dovezi istorice și statistice?⁸⁾

b) lucrarea mea despre S. Vulcan e caz de simptom de-a dreptul „patologic”? Cine, când ați scris, vr'o pagină măcar, dovedind rătăcirea mea, a celui ce mă întemeiam pe nenumărate documente, chiar din arhivele episcopilor voastre și — chiar cu un faximil — dela mâna lui S. Vulcan?

Dar lucrarea aceasta, apreciată și peste frontieră, până și în Apus, a fost premiată de Academia Rămână! Aveți voi, lugojenii și orădenii și blăjenii și clujenii de marcă unietă, criteriul mai obiective decât Academia Română, la aprecierea unei opere istorice?

c) Leg de „obrazul” și de onoarea dlui prepozit capitular, și mai mult decât cele dela punctele a) — b), să dovedească: cine mi-o dat, vr'odată, în viața mea, vr'o comisiune, sau plată, ca să scriu ceva în controversele cu unieții? și, mai ales, să dovedească cinstit: care este aceea lucrare — fie și numai una singură — care mi s'a încredințat mie personal, pentru că nu s'ar fi pretat la ea „alt obraz”?

4. După ce a bătut câmpii, în chipul arătat și cu riscul demascării ce și-a atras, dl prepozit capitular s'aproie, încetinel, de — obiect, de „cele 2 scrisori, pe cari (— iată, o recunoaște! —) eu le-am scris la Ticvanța în interesul unei noui delimitări (?) a parohiei Jitin...” dând „în mod strict particular (?) instrucțiuni cu privire la o măsură provizorie ce părea (?) necesară...” (?)

De ce n'ai început răspunsul de aci, domnule prepozit capitular? Dar nici acest răspuns nu poate susta, pentru că:

a) N'a fost vorba de o „delimitare” a parohiei Jitin, ci de o fraudă formală: De a spori, fictiv, numărul unieților din Jitin, „în legătură cu salarizarea preofului dela Stat”. „Totul ar fi numai pe hârtie...” „se vor atașa, pe hârtie, față de Ministru...” — sunt cuvintele proprii ale domnului prepozit capitular. Asta însemnează „delimitare” la voi?

b) Asemenea frauduloase puneri la cale — pornite dintr'un birou episcopesc și de un sfelnic episcopesc și angajându-și episcopul să meargă pe acelaș făgaș mai departe — sunt justificate moralicește dacă le dai „în mod strict particular” și dacă li-se „pare” măsura „necesară”?

c) Și-apoi, dacă vouă vi s'a părut admisibil și „necesar” să recurgeți la o înșelăciune, noi „să

⁷⁾ „Unirea” dela Blaj, „Albina” dela București, „Sionul” dela Lugoj, „Vestitorul” dela Oradea, reviste și foi bisericesti, ale voastre, mi-au tratat lucrările numai cu insinuajii și bănuțeli, niciodată însă cu vr'o dovadă concretă de caracter contrar. Iar de o vreme — tac!

⁸⁾ Vezi a mea: Patronatul eclesialic ungar (1928) pag. 190.

⁹⁾ Vezi a mea: Papism și Ortodoxism în Ardeal (1922) pag. 84.

n'avem dreptul nici să spunem ceea ce voi faceți înaintea mea, la Senat, utilizase răposatul G. Bogdan-Duică scrisorile impricinale, spunând că prin acte de acestea „se abuzează de spiritul religiei”, că asemenea acte ne dau voie să n'avem „încredere nici în cuvântul frăjesc”; pentru care pricină, senatorul G. B. Duică cerea în plin Senat, episcopilor uniești, „să pună frâu” „acelora din preoții d-voastră, cari înveninează relațiunile dintre confesiunea ortodoxă și cea gr.-catolică...” numai ca să poată prezenta un mic succes „pentru mântuirea sufletelor...”⁹⁾ Și după această aspră apostrofare la adresa autorului epistolelor, mai crează cine poate — din cei ce au cunoscut caracterul lui G. B. Duică — afirmațiunile dlui prepozit capitular, că G. B. D. i-ar fi zis, ocazional, râzând: „lasă părinte, nu o lua în serios!”

5. După această postură de nevinovat, ce și-o la d. prepozit capitular, afirmă, că epistolele în chestiune au fost *furate* de cineva și, în chipul acesta, au ajuns ele mai întâi la un preot ortodox din Banat, apoi la G. B. Duică (fotografându-și-le acesta) și, după aceea, la mâna mea.

Domnul prepozit își continuă apoi povestea așa: că bietul preot ortodox, la mâna căruia ajunseseră epistolele, avea remușcări de conștiință (?) din pricina asta și că venise — el sau altul — la Arad, să mi-le ceară...

Replicăm:

a) Nu mă poate privi eventuala susfragere a scrisorilor, de care n'am știut, după cum nu eu am umblat după ele, ci mi-au fost oferite, spre utilizare în studiile mele, cum fuseseră oferite și lui G. B. Duică, înainte de mine;

b) Nu cred în povestea nelogică despre remușcările de conștiință ale preotului ortodox, care dăduse de acelea scrisori. În caz logic și moral *trebura să aibă remușcări de conștiință autorul scrisorilor cu pricina*; dar acela, văzurăm, *nu are remușcări*, deoarece se crede justificat, cu „delimitarea”, cu caracterul „strict particular” (?) al scrisorilor și cu „măsura provizorie ce părea necesară...”

Asta însemnează „morală catolică”?

6. În loc de remușcări de conștiință, încă se mai face de cătră pădure: „Și-acum să ne atace pe noi, pe chestia *metoadelor*, ceice operează cu scrisori furate... ceice terorizează (?) pe ai noștri în Pecica... dar nu volu continua. Sunt sigur, că episcopia Aradului nu e de acord cu asemenea machinațiuni, însuși clerul ortodox e scârbit. Chiar azi îmi spusese unul dintre ei, că rugându-l pe Ciuhandu să înceteze, acesta i-a răspuns: „Atac pe uniți, pentru că m'au trântit la Beiuș!”

Și aceste afirmații *servesc pentru spălarea unui obraz cu scrisori, îndemnătoare la fals și înșelăciune?*

a) Chestia „*metoadelor*”, domnule prepozit, nu se restrânge numai la cazul dela Iltin. Ea încadrează și pe cele *aproape o sută de localități* bănățene și arădane, în cari v'ați făcut credincioși „pe hârtie” numai; cazuri pe cari le-am înșirat¹⁰⁾ cu nume și dovezi statistice.

Firește, d-le prepozit capitular, ești destul de precaut, *nu afli nici un cuvânt despre aceste aproape*

o sută de cazuri! Ci numai să spui, că episcopul Lugojului mi-a dat atunci la Senat, replica cuvenită. Replica goală, da, dar nu și dovezi, nici atunci și nici de atunci.

b) Și, după cele demascate cu privire la Pecica, unde suntem în defensivă față de asaltul vostru, mai poți afirma, că noi suntem ceice „*terorizăm*”? Curat povestea lupului din deal, a cărui apă o tulbură mielul din vale!

c) Iar povestea nouă că episcopia Aradului și Clerul ei n'ar fi de acord cu demascările mele, ca și invocarea cazului dela Beiuș, mai crezi că-ți poate salva prestigiul moral și eclesiasc, derutat total prin scrisorile pentru fraudă dela Iltin? Și, mai departe, dacă din vr'o 30 colegi greco-catolici, pe cari i-au avut la liceul uniet din Beiuș, toți au trecut la bacalauriat (afară de unicul, care a cores toamna), iar din popi ortodocși au căzut repetenți patru înși, — crezi, că aceasta însemnează că „*drept au judecat profesorii dela Beiuș*”? Sau, crezi, că trântea, ce am încasat la liceul vostru din Beiuș îți poate atenua, măcar încâtva, vina — mai grea pentru un *preot*, decât pentru oricine altul — de a fi îndemnat, prin cunoscutele scrisori, la falșuri și înșelăciune?

Se potrivește asemenea vină cu un *preot*, și încă prim-sfetic în anturajul unui episcop, fie și „*catolic*” măcar?!

In chestia Școlii de Economia casnică din Pecica.

I. Un răspuns din afară.

Onor. „*Redacția Revistei Biserica și Școala*

Arad

Cancelaria Consistorială a Eparhiei Ort.

Domnule Redactor,

În revista Dvoastră Nr. 25 din 19 Junie 1938 a apărut un articol, care pătruns de un spirit de rea credință vădită este îndreptat în contra soției mele¹⁾ și a mea,²⁾ adresându-ne calomniile menite probabil de a-ne discredită înaintea opiniei publice. — Dvoastră ați afirmat, că sunteți autorul acestui articol; — dacă aceasta este adevărat atunci mă mir cum ați ajuns să scrieți astfel de lucruri despre noi, căci Dvoastră nu ne-ați cunoscut personal și știu bine că nu ați avut de unde cunoaște nici Școala de Economie Casnică din Rovine, pe care o conduce soția mea ca directoare și deci nu puteți ști în ce spirit a fost și este condusă aceasta instituție, cum se face administrația ei,³⁾ cine primește salarii și cine nu primește, cine umblă pe jos și cine în trăsură câți gr. cath. și câți ortodocși sunt în parsonalul și elevele acestei școli. — Dacă se face prozelitism⁴⁾ sau nu și anume în ce spirit s'ar face acest prozelitism, care este programul acestei școli și de unde sunt recrutate elevele.

Pentru toate acestea chestiuni pe care le sulevați Dvoastră cu vădită rea intenție trebuiește să fiți avut informatori⁵⁾, cari cu informațiile lor au țesut niște neadevăruri menite să formeze un vâl de intrigă și discreditare în contra unei instituțiuni culturale înființată cu multă trudă, jertfă personală și materială, din partea directoarei și a subsemnatului și cu concursul neprecupețit a personalului acestei școli. —

⁹⁾ Monitorul Oficial din 1928. Desb. Senatului, 28 Aprilie 1928, pag. 1017.

¹⁰⁾ „Biserica și Școala”, No. 22/1938.

V'am spus, când V'am văzut că neadevărul este urât⁶⁾, dar în deosebi este urât când izvoarește acea din gura unul preot⁷⁾ și se inserează într'o revistă, care ar fi menită de altfel să propage numai binele, adevărul, interesul cultural și virtuțile creștinești. — I-mi pare rău că trebuie să V'o spun aceasta însă sunt în drept s'o fac după cum veți vedea în celea ce urmează și de cari lucruri Vă dau voie să Vă convingeți personal și la fața locului. —

În articolul Dvoastră scrieți, că Școala de Agricultură din Pecica s'ar fi desființat cu un anumit tâlc⁸⁾ și anume cu intenția de a crea aici un focar gr. cath. —

Cred că nu V-aji dați seama de nețemeinicia acestei aserțiuni și informatorul Dvoastră V'a informat greșit, căci Școala Elementară de Agricultură din Rovine s'a desființat pe motivul temeinic că în vr'o 4 sau 5 ani de-a rândul această Școală n'a mai avut decât 2 sau 3 elevi și respectiv în ultimii 3 anii n'a mai înregistrat nici un singur elev, deci susținerea pe mai departe acestei școli — durere — numai putea avea nici o îndreptățire. — Mutarea Școlii Econ. Casnică de la Porumbacu de Jos — nu Arpașul de Jos — nu putea avea nici un tâlc de gr. catolică — cu atât mai mult că Ministrul Agr. și Dom. depe acelea timpuri, era un ortodox de mare calibru care nu putea nici decum să aibă intențiunea de a gr. catholiciza frontiera de vest.

Personalul cu care s'a mutat școala de altfel a fost ortodox și elevele aduse din Porumbacu au fost toate ortodoxe⁹⁾. — Vedeți dar Domnule Redactor că în punctul acesta sunteți greșit. —

Între timp de la 1933 și până astăzi personalul s'a mai schimbat și dacă Ministerul a văzut de bine să numească pe Dșra Paraschiva Porumbariu în postul de maestră de țesătorie, aceasta nu se poate imputa direcțiunii¹⁰⁾, deoarece direcțiunea nu poate impune Ministerului numirea personalului de orice confesiune ar fi acela, dar mai cu seamă nu poate discuta numirea persoanelor creștine, de naționalitate română și de o confesiune recunoscută de constituția noastră. — De altfel aceasta este singura maestră gr. cath. în timp de 5 ani în această școală; angajarea cu autorizația Ministerului a Dșrei Ana Târziu (pe timp de 10 luni) prima la examenul de capacitate pe țara întreagă s'a făcut fără a ști în momentul angajării de ce confesiune este¹¹⁾; conferențiarul școlii Dr. Emil Zimveliu¹²⁾ medic, este din oficiu impus ca conferențiar, fiind medic oficial (de altfel singurul medic român în Rovine) și poate fi Ministerul Sănătății Publice vinovat de prozelitismul catolic în cazul acesta, direcțiunea școlii însă a procedat la propunerea lui pentru numire în conformitate cu legea și regulamentul ei și în sensul sentimentelor românești. —

Ceace susțineți despre subsemnatul¹³⁾ care nu sunt inginer agricultor și nici odată n'am fost administrator al fermei de stat din Semlac, ci sunt inginer agronom inspector general în retragere, nu am luat niciodată salariu nici bugetar nici extrabugetar¹⁴⁾, de la această școală și dacă am făcut vr'un serviciu școlii l'am făcut gratis și dintr'un îndemn sufletesc curat românesc pentru progresul unei instituții culturale, ba mai mult am dăruit școlii în anul înființării ei o cantitate mare de cereale și produse, precum și inventar viu, fiind lăsată instituția de către direcția școlii de agricultură într'o mizerie destul de deplorabilă, din care am scos-o noi soții Toma aducând e-

conomia școlii până azi la o stare de înflorire, fapt recunoscut atât de ministerul Agriculturii cât și de Ministerul Educației Naționale, precum și de Camera de Agricultură Arad. —

Soția mea Augusta Toma Coroianu care nici de cum nu a făcut prozelitism catolic¹⁵⁾ după cum veți vedea aceasta din celea ce vor urma a cedat timp de 5 ani diurna ei de directoare, pe care trebuia s'o ridice din veniturile școlii, acestei instituții pentru a-se putea adapta inventarul în mod corespunzător din puterile școlii căci subvențiunile pentru aceasta nici unul din Ministerii nu a dat. — Să șiți Domnule Redactor că decând directoarea Augusta Toma conduce această școală cu concursul soțului ei și a personalului didactic s'au construit și refăcut 10 clădiri principale. —

În cece privește ațunează de prozelitism¹⁶⁾ pe care voiți Dvoastră s'o atribuiți directoarei Augusta Toma Coroianu, cunoașteți că Ministerul a dispus odată cu înființarea acestei școli ca prof. de cultură generală, care este directoarea să facă catechizația. —

Soția mea însă văzând că aceasta nu este potrivit, a cerut concursul preoților din loc iar la un moment dat a intervenit personal chiar pe lângă fericițul episcop Grigorie Comșa ca să facă pașii necesari la locul în drept, pentru ca în toate Școlile de Economie Casnică să fie făcută catechizația de către preoții ortodoci¹⁷⁾, iar în proiectul de buget al școlii a fost prevăzut în fiecare an postul de conferențiar catechet, pe care însă Ministerul nu l'a aprobat niciodată pe motivul, că orele de catechizație trebuiesc făcute de parohul local în mod gratuit, normă stabilită pentru toate școlile de gospodărie casnică. Abia în anul curent școlar Inspectoratul Școlar Timișoara¹⁸⁾ ne-a autorizat pentru plata catechetului „Bietul popă ortodox“ s'a transportat la școală totdeauna cu trăsura școlii¹⁹⁾ așa că din aceste drumuri nu i-s'a putut trage nici un necaz. — În această Școală nu s'a făcut niciodată altă catechizație decât cea ortodoxă cu toate că între eleve au fost și sunt și alte confesiuni — deoarece Onor Minister nu a interzis până azi primirea elevilor și de alte confesiuni întregul corp didactic al școlii precum și elevele au frecventat și frecventează înfiestecare duminică și sărbătoare exclusiv biserica ortodoxă. —

Sființirea școlii în fiestecare an la începutul anului școlar, cât și sființirea noilor edificii s'a făcut numai prin preot ortodox²⁰⁾. — În cazul convertirii unei eleve baptiste aceasta a fost botezată în ritul și confesiunea ortodoxă fiindu-i nași directoarea și soțul ei și luând toți preoții locali parte la actul solemn al botezului, precum la masa oferită de directoare cu ocazia acestui botez²¹⁾. —

Aceasta este acțiunea de prozelitism gr. cath, pe care voiți de rea credință — să, o imputați directoarei Augusta Toma Coroianu²²⁾. În cece privește programul Școlilor de Economie Casnică²³⁾, de care avem în țară numai 17 și ar trebui să avem cel puțin 72 precum au alte țări, — binevoiți a Vă adresa Ministerului Educației Naționale dacă credeți cumva că sunteți în măsură a da un program mai potrivit. — Noi însă știm că este foarte necesar ca țara să se îngrijească de educația gospodărească, morală și națională a ficelor de plugari²⁴⁾, de care școala din Rovine are în contingentul ei de eleve cel, puțin 99%. — Dacă Dvoastră sunteți de părere că nu este necesar a-se da ficelor de țaran mai multă lumină și educație gospodărească decât s'a făcut aceasta în trecut, atun-

cia dați-mi voie să declar, că cred că vați născut cu doi secolii prea târziu²⁶⁾, căci în timpul nostru vedem, că toată lumea să străduiește a da poporului lumină și al face mai gospodar decât a fost întrecut. — I-mi pare rău că tocmai Dvoastră — o față bisericească propogați distrugere și ură²⁷⁾ acolo unde ar trebui se arătați o caldă înțelegere pentru creșterea vlăstarelor țărânilor²⁸⁾ noastre în sensul gospodăresc, moral și creștinesc²⁹⁾. —

Dealtfel mai binevoiji a cunoaște că în contingentul elevelor acestei școli avem 95%²⁷⁾ eleve din Jud. Arad și Județele limitrofe, iar dacă am adus eleve din Jud. Vâlcea sau alte Județe din vechiul regat am făcut-o cu intențiunea — credem foarte laudabilă — de a da elevelor ocaziune se aibă un permanent exercițiu și în conversațiunea între ele, a unui dialect corect și frumos românesc. — În cece privește reflexiunea Dvoastră asupra eventualei desființări²⁸⁾ a Școlii de Ecom. Casnică Rovine, Vă sfătuesc să lăsați această chestiune Onor. Ministerului Educației Naționale care sigur are vederi mai largi și mai precise în această chestiune. —

Iar cece privește înființarea Școlilor de Agric. cred²⁹⁾ că, ar fi bine să lăsați această chestiune în grija oamenilor chemați pentru aceasta. —

În sfârșit permiteți-mi să Vă dau un sfat³⁰⁾ atunci când v'ar mai veni cineva cu informațiuni calomnioase asupra cuiva să căutați a-Vă convinge personal despre starea lucrurilor pentru a nu lua odiiu calomniei asupra Dvoastră. —

Cunoașteți dealtfel că subsemnatul renunț³¹⁾ la darea în judecată a Dvs, tocmai fiindcă sunt fiu de preot ortodox bine merituos și sunt crescut în spiritul respectului față de religia creștină și confesiunea ortodoxă. — Informatorilor Dvs. binevoiji a le comunica, că simt cea mai mare scârbă pentru ei³²⁾, iar dacă ar aparține acești tagmel preoțești declar că îi consider de nedemni de serviciu la altarul bisericii noastre³³⁾. — Dacă Vă frecați cu biserica greco cath. — lucru pe care eu îl detest³⁴⁾ și pe care și soția mea l'a declarat în public ca o crimă națională, atunci binevoiji a Vă spăla rufele³⁵⁾ între Dvs și lăsați în pace cetățenii și funcționarii onești cari caută să facă mai mult decât cece le impune legea și autoritatea superioară.

Primiți cele convenite³⁶⁾.

Fablu Toma.

ing. agr. inspector general.

II. Lămuriri din partea Redacției.

Am oferit dela început d-lui F. T., să decidă însuși între proces ori lămurirea controverselor prin coloanele noastre. Răspunsul ce ni-l trimite l-am publicat întocmai, neschimbând nici năcar o virgulă. Cuprinsul și tonul răspunsului primit ne obligă la următoarele lămuriri pentru cetitorii noștri (pe firul numerotației momentelor la cari ne referim).

1. Dacă am spus, că d-na Toma e greco-catolică și a fost mutată cu școala sa la Pecica, nu e o calomnie (dupăcum se pretinde).

2. Tot așa, nici dacă n'am scris cu precizie titlul d-lui F. Toma, sau dacă s'a spus că și d-sa a fost plătit dela școala din Pecica, la care, dacă va fi făcut serviciu oficios, de ce să nu fi fost în drept la plată?

3. De administrația școlii încredințate conducerii d-nei Toma nu ne-am atins; n'am spus de conducerea școlii nici

că-i bună, nici că-i rea, ci numai că prin aducerea școlii, din Ardeal chiar la Pecica, și prin concentrarea de persoane uniete, la aceea școală și în alte servicii publice din Pecica, se face proselitism. Acesta e un adevăr!

4. Proselitism? Da, se face în Pecica, de ceice au ocrotit concentrarea de unieți acolo, din toate părțile. Am spus doară că l face școala de fete? ba! sau că-l face D-na Toma? nu! Ci-l face „maffia” catolică, care face această mobilizare! Și d-l Toma n'o vede? sau de o vede, e de acord?

5. Informatorii noștri? oare, ce mai are cu ei, să-i mustre și ocărească, dupăce am spus d-lui Toma, că nu ei au scris articolul împincinat?!

6—7 „V-am spus... că neadevărul e urît”, spune d. Toma. Dar d-sa n'avea dreptul de cenzor moral, ci de a da, nu platitudimi, ci reale dovezi contradictorii, obiective.

8. „Tâlcul” desființării școlii de Agricultură dela Pecica nu l-am dat noi, că s'ar fi făcut din motiv confesional. Noi am vorbit de „tâlcul situației noi”, că adică în locul școlii de Agricultură ce era, s'a pus alta, de alt caracter și cu personal în majoritate uniet.

E adevărul curat! Și-atunci??

9. Personalul didactic și elevele, venite la începutul școlii de fete, la Pecica, au fost ortodoxe, spune d. F. Toma. Zicem: bine. Dar răul este concentrarea confesională, greco-catolică, făcută du altii, din adins, la Pecica: iarăși un adevăr, care ne dădea drept de apărare.

10—11. N'am spus, că d-na directoară le-ar fi adus pe dș. Porumbaru și Ana Târziu la școala de acolo. Totuși, am putea întreba: Oare, n'a fost nici consultată măcar?

12. Dl Dr. Zimveliu a ajuns (spune d. Toma) la școala de fete, ca propunător, pe baza titlului său de singur medic oficial în loc. Admitem! Dar d sa (trecut acum la ortodocși), ca și alții intelectuali greco-catolici n'a fost plasat la Pecica cu o socoteală precisă? După un raport oficial, dela 31 Ianuarie 1930 chiar, se știa precis la Episcopia noastră că, în locul foștor agronom-șef, șef de percepție, controlor de percepție, grefier de Judecătoria — toți ortodocși — fuseseși plasați tot alăția greco-catolici, la Pecica. În plus de ei mai erau acolo, încă atunci: a) un farmacist (Vas. Bianu) din jurul Blajului, care cerceta zilnic biserica rom-catolică din Pecica; b) un oficiant la gara CFR (Nic. Popescu), gr. cat. din Ghereluș, căsătorit cu o calvină, cunoscut în biserica g. c. din Șăitin. Așa era, încă înainte de 31 Ian. 1930!

13—14. Luăm act de titlul d-lui F. T., că e „inginer agricultor”, cunoscându-i specialitatea, având să rămânem fiecare la ce pricepem. De a fost, sau nu, în serviciul fermei de Stat din Semlac, este chestie irelevantă pentru problema principală, care e concentrarea agresivă, unietă, la Pecica.

15—16 și 22. Cine i-a atribuit d-nei Toma să fi făcut proselitism? Pe cine să fi spus noi, că d-na Toma a atras la unieți? (Căci asta însemnează a face proseliți). Noi n'am scris așa ceva. De ce pușcă, așa dar, d. Toma peste șantă, combătând ce nu s'a afirmat?

17—18. N'am dat, în arhiva eparhială, de dispozițiile răposatului episcop Grigorie, exoperat de d-na Toma, ca preoții noștri din Pecica să-i catehizeze școala. De altfel, în această privință, avem ordin general în eparhie, dela începutul veacului curent. Iar la autoritățile școlare românești pentru plățirea, prin buget, a catihetului acelei școlii, am intervenit noi.

19. Căraște catihetilor noștri, pentru distanțe mai mari, exoperasem, încă de sub unguri, la școlile de Stat. Și-atunci? la Pecica?

20. Desigur, așa și trebuia să se procedă — nu ca merit, ci ca datorie de oficiu — câtă vreme majoritatea elevelor școlii era (ca în anul școlar 1937/38) ortodoxă, iar școala e de Stat și avem o biserică „dominantă” în Stat.

21. Gest laudabil din partea d-nei directoare; dar preo-

tul botezător trebuia să știe, că nași eterodocși, la un botez ortodox, nu se admit.

23—24. Are d-l Inginer agr. T. mai multă competență, decât noi, în chestia programei școalelor de economie casnică pentru fete? S'o spună alții! Eu n'am discutat *programa* unor asemenea școli, ci numai *utilitatea* lor, în felul lor de azi. E, totuși, o deosebire! — Pentru a spune ce avea de spus, d Toma nu trebuia să numere veacurile — nașterii mele! E vorbă serioasă?

24—26. Și noi apreciem interesul de cultivarea *fetelor de plugar*, dar nu în contul unei școli de Agricultură, care să rămână definitiv sistată la Pecica. D-l T. spune, că la școala de fete din Pecica ar fi 99% fete din case de „plugari”. După raportul oficial ce avem, noi trebuie să facem dlui T. o corectură, la cifre. Din cele 37 eleve înscrise în 1937 la școala pentru care grăește, nu cu calitate oficială ci cu cea de soț, 3 sunt din părinți ceferiști; 5 din părinți intelectuali (cantor gr. c., agent financiar, predicator baptist și din case de funcționari); 8 din case de meșteșugari, iar restul de 21 — adică numai 56,8% din total sunt din *părinți economi*. Așa cunoaște d-sa „vlăstarele țărănimii” dela școala pentru care vorbește?

27—28. Altă socoteală în cifre: Din *totalul de 37 eleve* ale Școlii din Pecica, cele din județul Arad și din județele „limitrofe” — precizare geografică a d lui T, însuși! — dau numai cifra de 31 (Arad: 21, Bihor: 8, T. Torontal 2), ceea ce face numai 89,5%; nu însă 95%, cum afirmă d. T. Dar, pe deasupra acestei deosebiri, cifra *absolută (de 37)* a elevelor spune, că școala respectivă nu mai are rostul ce și-l pretinde. N'a fost în stare să atragă și să se alimenteze cu „vlăstarele țărănimii”, care o evită. Desființarea ei, deci, e pecefuită de mai înainte de constatările în cauză ale acestui organ. Și, cum auzim, Românii din Pecica și jur au și început o acțiune de a cere reînființarea școlii de Agricultură, prin desființarea celeilalte, de fete.

29. Neputincioasă supărare fără rost!

30. Mulțumim de sfat. N'avem nevoie de el.

31. N-am cerut, nici primim nici o îngăduință sau cruțare. Dela primele cuvinte am spus-o d-lui T. avizându-l, mai întâi, de toate, la proces, dacă striga după satisfacție.

32. Dl T. rămână cu „scârba” sa, pe care n'avea de ce s'o afișeze, mai ales că, scriind ce am scris, aveam și dovezi reale, utilizate azi în parte, cu precisări matematice. (Acest metod ar trebui și la d. T., să țină locul „scârbei”!)

33. Dl T., „fiu de preot ortodox bine merituos” și cu respect cătră Biserică și ortodoxie — cum însuși o spune — încă și acum se mai războește cu „informatorii” redacției și, ca mirean „cu respect...” se năpustește cu judecăți asupra preoților, cari ne-ar fi informat. Pușcare alături de țintă!

34—35. O, fricțiunile noastre cu greco-catolicii? De ce le-aduci d. T. în discuție, și cu ce competență? Aceste vă tulbură? Ei, și problema spălării „rufelor” confessionale? Delicată și grațioasă comparație! Dar, în aceasta privință, pe d. T. îl admitem numai cititor al coloanelor noastre. Căci, de a răspunde în fața dovezilor curente ce publicăm, au doar alții datoria de a apăra pe uniști, nu „fiul de preot ortodox bine merituos”.

36. În încheierea răspunsului dv. mă agrățiți, d-le T., așa: „...primiți cele cuvenite”(?) Ce sunt acelea „cuvinte”? Un limbaj urban are totdeauna precizări și, în totdeauna, exclude dubiozitățile.

N'aș semnala această elastică și dubioasă formulă de exprimare, dacă această gazetă (în care, benevol, am admis răspunsul dlui T.) n'ar avea și un caracter educativ și dacă dubiozitatea n'ar fi adresată unui preot și dignitar bisericesc, din partea celui ce se pretinde „fiu de preot ortodox bine merituos...” etc.”

Această formulă elastică seamănă nu numai cu stilul, limbajul și felul de interpuncție, ci și cu atitudinea și gestul d-lui T., când ne a cercetat după „satisfacție”. Atunci, supărându-se — că nu i-am admis să tragă, în local oficial, critica strecurată în parte în răspunsul său de acum, și că i-am pus în vedere dreptul redacțional la eventuale lămuriri în fața unei desmințiri — a plecat, supărat: fără a mai întinde mâna ori măcar de a saluta...

Redacția.

Deciziunea ministerială și sectele religioase*)

de Pr. Dr. R. Popa-Bonfești.

După cataclismul războiului mondial, întreaga viață religioasă a popoarelor a suferit schimbări în spre mai rău. Indiferentismul religios și-a croit drum în sufletele luplătorilor; din cauza ajungerii în contact cu diferite religii și obiceiuri streine de sufletul lor curat de până aci. De altă parte, ideile de răsvărire, sămănate de agenții conspirației comunismului internațional au stricat echilibrul moral și mai ales al celor slabi de inger.

Uneori acești conspiratori, au încercat și încearcă și azi, să intre în suflete pe cale indirectă, adică cu ajutorul religiei, pe care vor s'o pună de acord cu scopurile lor subversive: „Lupi în piei de oaie”.

De acest flagel n'a fost crutată nici țara noastră, și sf. Biserică cea întemeiată într'ansa. O sumedenie de secte religioase, susținute din greu de finanța streină, a dat năvală dinspre frontiere, asupra blândului și blajinului popor român, ca să-l desbina suleștește.

Unele de proveniență mai recentă, altele ca o moștenire trisă dela uzurpătorii de ieri — alaltăeri, înproșcă cu noroiu în tot ce neamul românesc are mai sfânt și mai scump: legea strămoșească.

Toleranța noastră, mai mult decât binevoitoare față de acești producători de zizanie, s'a terminat când s'a constatat, în mod neîndoielnic, că sunt primejdioși ordinii publice, siguranței Statului și contravin bunelor moravuri.

În urma acestor constatări dureroase, bărbajii cu răspundere în Stat, au fost nevoiți să pună capăt, printr'o Deciziune ministerială, acestei stări de lucruri.

În acel sens s'a publicat în 26 Aprilie 1937 cunoscuta Deciziune ministerială care, din motive necunoscute, rămâne numai material doctrinar pentru literatura juridică; deoarece este abrogată înainte de a fi pusă în aplicare, măcar în parte.

Cu data de 16 Iunie 1938 apare în Monitorul Oficial o nouă Deciziune ministerială, cam după structura celei din anul trecut, însă într'o formă mai moderată pentru sectele tolerate și mai severă pentru celea interzise.

În continuare voiu spicul părți mai importante din actuala Deciziune ministerială, cu privire la reglementarea sectelor religioase dela noi:

După noua Deciziune, sunt *interzise cu totul* următoarele secte religioase: *Asociațiile mileniste, Pentecostaliștii, Tremurătorii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiții, Nazarinenii, Adventiștii reformiști, Secerătorii, Hliștii, Inochentiștii și Stilștii*. Casele lor de rugăciune vor fi închise, iar contravenienții vor fi

*) O publicăm și noi în Nr. de față. Red.

delerții Justiției, conform dispozițiilor din codul penal, ca unii cari contravin bunelor moravuri, Siguranței Statului și ordinii publice.

Bapțiștilor, Adventiștilor de ziua a șaptea și Creștinilor după Evanghelie li-se acordă prin deciziunea de față drepturi, dacă în decurs de 6 luni dela publicare, se pun în concordanță cu normele în vigoare.

Aceste trei secte se pot grupa în asociații religioase, compuse din câte-o sută de membri, capi de familie, majori, cari au îndeplinit condițiunile de trecere din Art. 45 al Legii Cultelor din 1938 — alte treceri mai vechi nu se vor lua în considerare.

Apoi să aibă teren pentru cimitir propriu, dacă nu se află în localitate cimitir comunal; iar Casa de rugăciune să corespundă condițiilor de salubritate, ceruta de Legile sanitare și să fie la o depărtare suficientă de bisericile cultelor recunoscute, pentru a nu se produce manifestații ostile.

Deasemenea, predicatorii să aibă cel puțin 4 clase secundare. Asociațiunile să nu stea în legătură cu alte asociații streine, din afară etc. A-baterea dela acestea dispozițiuni atrage dizolvarea for-țată a asociațiunei religioase.

Deciziunea actuală în vigoare urmărește un singur obiectiv: restabilirea liniștii între Culte și promovarea vieții religioase-morale, prin mijloace legale.

Astfel, dacă vom ajunge să se aplice cu strictețe această Deciziune, se va tempera zelul și prozelitismul fanatic al sectarilor, care în ultimul timp a degenerat în răsvrățire contra Cultelor cu trecut istoric și a bunel cuviințe.

„Izvoarele Ortodoxiei“.

O inițiativă binecuvântată.

Un eveniment al anului în viața misionară a bisericii noastre este înființarea unei *Librării Teologice* de către tinerii teologi, doctori de Atena, *Pr. O. Căciulă* și *D. Fecioru*, cu menirea „să centralizeze în Capitala Țării toate operele literale teologice ale clerului românesc și apoi să le facă cunoscute până la capătul cel mai îndepărtat al Țării“.

Ideea și fapta au fost salutate cu o justificată însuflețire.

Ceea ce însă a surprins mai mult și a creat un entuziasm general a fost inițiativa curajoasă de a edita colecția: *Izvoarele Ortodoxiei*, — luată de aceiași tineri și harnici teologi. Vestea aceasta extrem de îmbucurătoare ne-o aduce *Buletinul Librării Teologice*, trimis gratuit, credem, tuturor preoților.

De ani de zile se frământă gândul traducerii sfinților Părinți în limba română. Vorbă multă, treabă puțină.

Dar iată că apare inițiativa particulară cu hotărîrea ce nu poate fi lăudată deajuns, de a începe lucrul după un plan sistematic, întocmit pe o perioadă de cinci ani. În acest interval de

timp se vor traduce și tipări 60 opere patristice dintre cele mai însemnate, începând cu Dogmatica sf. Ioan Damaschinul. Anual se vor tipări 12 volume — unul lunar — în formatul 19×12 cu 280—320 pagini. Colecția întregă — 60 volume — nu va costa mai mult de 3000 lei, adică 600 lei anual.

Nu e aci locul și vremea să vorbim despre însemnătatea inițiativei, nici să înșirăm binefacerile ce se vor revărsa din lucrările ei asupra teologiei românești, fiind evidente. Subliniem numai evenimentul și vestim, că prin colecția „Izvoarele Ortodoxiei“ — frumos botezată — teologia în general și predica în special se vor înviora. Se desfundă izvoarele curate ale teologiei și astfel, se va cunoaște din ele direct, tezaurul gândirii patristice: ortodoxia în izvoarele ei originale și monumentale.

Opera aceasta mare, simplă după planul ei și ieftină la preț, este în raport direct cu munca ce o reclamă pentru a se înfăptui. De aceea nici nu ne putem închipui că ar putea exista în biserică un factor cu oarecare răspundere, care să nu-i dea tot concursul moral și material. Preoțimea, suntem siguri că nu va întârzia să-și aboneze colecția și să o plătească la vreme. Ar fi de dorit să nu fie preot sau parohie, care să nu se aboneze la „Izvoarele Ortodoxiei“. Când se cumpără sau se impun uneori a se cumpăra atâtea fleacuri, — am văzut la unii preoți colecții de cărți pe cari rușine este a le pomeni, — atunci cu atât mai mult avem să ne grăbim la cetitul scrierilor patristice.

Cartea bună sporește râvna misionară, luminează mintea și alimentează focul chemării sacre.

Iată de ce recomandăm cu toată căldura sufletului, fraților preoți, colecția patristică: *Izvoarele Ortodoxiei*, ca să o aboneze fie personal, fie pentru biblioteca parohială. — O jertfă de 600 lei anual nu e prea mare dela un preot pentru cărți bune, deoarece rodul ei poate să fie îndoit, înzecit și însutit.

Pr. Il. V. Felea

De ce plângi?

de Pr. Ștefan Corpadea

„De ce plângi?“ (Ioan 20, 15)
 „De ce sunteți triști?“ Luca 24, 17)
 „De ce sunteți neliniștiți?“ (Luca 24, 38)
 „Eu sunt viu în vecii vecilor“ zice Isus.

În rândurile cari urmează, mă adresez acelor, cari „plâng“. Sunt afăția!

Fac parte din toate păturile sociale. Unii sunt bogăți, alții săraci; dar lacrimile tuturor sunt, uneori, așa de amare. De obicei, aceia cari plâng, pun lui

Dumnezeu o mulțime de întrebări, pline de amărăciune. Înțeleg lacrimile tuturor acestora. Le-am avut și eu. Înțeleg lacrimile lor. Le-am vărsat și eu, uneori cu multă amărăciune. Îngăduiți-mi să mă strecor aproape de toți cari plângeți, ca să plâng împreună cu voi. Și fără multă vorbărie, să vă arăt pe *Acela*, care m'a mângăiat și încă pe mulți alții ca mine, pe Stăpânul și Mântuitorul nostru. Îngăduiți-mi să vă arăt, în Hristos, pe *Acela* care a biruit moartea și a scos la iveală viața și nemurirea, eșind biruitor din mormânt¹.

Fiecare Duminecă din șirul câte unei săptămâni de muncă și oboseală, ne aduce aminte, că Mântuitorul lumii a spulberat moartea, dându-ne și nouă posibilități și garanții de a cuceri înălțimile senine ale vieții în Hristos.

„*De ce plângeți?*” ne întreabă — Duminecă de Duminecă — Mântuitorul, după cum odinioară întrebese, după învierea Sa, pe Maria Magdalina, care venise să ungă cu miruri trupul Stăpânului său. Domnul o vindecase de stăpânirea celor șapte diavoli și, iată, când Isus i se arată în dimineața Paștilor, ea nu poate să-și creadă ochilor, că însuși Mântuitorul ei este acolo, înaintea ei, și-i vorbește, cu o dragoste sfântă și fără de seamăn. Și atunci, tu frate, având alături de tine pe Inviatul tămăduitor al durerilor tale „de ce plângeți?”.

De ce sunteți triști? ne întreabă Isus, precum întrebese pe cei doi apostoli, cari se îndreptau seara, spre cetatea Emaus. Ei îi vedeau îngropat în mormânt, în vreme ce El mergea alături de ei, revărsând viață.

Iar tu, când știi că și alături de tine merge necentenit, Viața, pe care n'a putut-o înghiți definitiv mormântul, de ce ai mai putea fi trist?

De ce sunteți neliniștiți? ne întreabă Isus, precum întrebese pe cei zece apostoli întruniți într-o casă, căreia îi încuiaseră ușile. Când Isus li se arată, ei se înfricoșează. Pacea pe care El li-o dorea, ei n'o au ci, dimpotrivă, adânc înristați, ei nu dau crezare nici mărturiei simțurilor lor despre veracitatea învierii. Și câte probe vii nu le dase El despre adevărul spuselor Sale!

Dela înălțimea aproape a două milenii de istorie și de experiențe sufletești, aceste probe, astăzi, sunt mai grăitoare ca ori când.

Deci, pentru ce să fim neliniștiți, în fața certitudinii învierii Domnului împărtășitor de tulburări sufletești?!

...Dar așa e omul, cu dăinări, în toată vremea. Odinioară, singurii cari și-au adus aminte de făgăduielile învierii au fost dușmanii lui Isus, cari au făcut tot ce li-a stat în putință, ca să zădărnicească propovăduirea ei. Ce constatare pentru Cel Inviat, că nu găsea voios pe niciunul din ucenicii Săi!

Dacă Hristos este viu în certitudinea istorică și a experienței sufletului nostru, te întreb frate al meu: de ce să fim triști?

Deci să strigăm din adâncul inimii noastre, că Hristos este viu și mai ales, să trăim în continuă atingere cu această Inviere.

Nu numai de praznicul Invierii, ci în toată vremea și 'n tot ceasul!

politice s'a suspendat, conducătorii, cari și-au pierdut câmpul de activitate, află de bine, să continue contactul cu poporul pe cale culturală, prin ținere de conferințe și reprezentațiuni pe sate. Încât planul acesta s'ar realiza, Preoțimea satelor noastre ar rămâne în umbră, dacă nu și-ar intensifica activitatea pe căile culturale, cari îi stau la dispoziție și anume: prin casa culturală și bibliotecă populară, ca acestea să funcționeze conform scopului, pentru care s'au instituit.

Și care este scopul acestor două instituții?

Ceice eram în fruntea satelor, la preluarea Imperiului peste părțile alpine la România, am putut admira interesul ce ni-l purtau autoritățile, prin ajutoarele bănești, pe cari ni-le imblau pentru ridicarea Caselor culturale și distribuire de cărți, pentru înflințare de biblioteci populare. Un adevărat val de progres cultural s'a abătut atunci, prin aceste ajutoare, peste capetele credincioșilor noștri din aceste părți. Primisem chiar și statute pentru constituirea organelor de conducere, cari au prevăzut: alegerea unui consiliu al casei culturale, în frunte cu președinte, secretar, casier și bibliotecar. Deci bibliotecă era a Casei culturale; iar Casa trebuia să corespundă menirii, de a fi locul, unde se adună membrii la sala de lectură să citească și în ea să funcționeze bibliotecă; să se dea concerte, să se țină conferințe și în fine tinerimea să-și joace hora și jocurile naționale.

S'a dovedit însă, că în locurile unde Cucernicii Preoți, au lăsat conducerea acestei instituții, exclusiv, în grija poporului, ele au deviat dela rolul, care trebuie să-l aibă.

În Casa culturală, în cele mai multe locuri se bea ca la cârciumă, să joacă cărți¹⁾, în loc să se citească reviste și fol; bibliotecă funcționează așa, că cărțile resfirate spre cetire, — după mărturisirea sâtenilor — nu se mai adună și se deteriorează fără răspundere; iar tinerimea nu e disciplinată. Se vede, deci, că, în astfel de condițiuni, prezența preotului și controla lui, la conducerea acestor instituții, e înomis de lipsă. E necesar, ca preotul să fie membru în consiliu și chiar președinte, ca să vadă și să dreagă.

Cu privire la administrarea bibliotecii trebuie să considerăm, că dintre intelectuali comunel, e imposibil să angajăm pe unul ca bibliotecar. Învățătorul și notarul comunel, nu vor primi funcția din motivul că trece peste limita preocupărilor lor oficiale. Preotul, din contră, în timpul de Dumineci și sărbători e ocupat cu serviciul și înainte și după amezii. Și, așa, bibliotecar poate fi numai un țaran, sau altcineva mai puțin înțelegător, ca să știe aprecia ce este o bibliotecă; și atunci, preotul va trebui să exercite controla conștiințioasă și să intervină ca să se adune cărțile dela membri, iar pe cei renitenți și pe cari le-au deteriorat, să-l predea în judecata consiliului, pentru restituirea și desdaunare. De aceea, consiliul Casei culturale are să fie paravanul, în dosul căruia autoritatea preotului asigură funcționarea normală și a Casei culturale și a bibliotecii populare.

Dar, afară de scopurile arătate, de aceste instituțiuni, ca o imperativă necesitate a zilelor noastre trebuie să legăm: încoronarea educațiunii religioase-morale a tinerimei adulte, prin cetirea cărților, potri-

Bibliotecile populare

de Pr. Nicolae Crișmarlu, Timișoara,

Aflăm din zăre că, după ce activitatea partidelor

¹⁾ Rău, foarte rău se face așa! Trebuie raportate cazurile la Consiliul eparhial, ca să se ia demersuri, chiar și dacă n'ar fi vorba de Casele culturale ale Bisericii. Încă și în acest caz vom interveni, unde se cade.

vite necesităților ei sufletești, cari cărți, dacă acum nu le avem, ori avem prea puține, acelea se pot scrie de acum înainte. Condeie harnice, har Domnului! în clerul nostru avem destule. Dovadă e Sumarul cărților apărute în „*Biblioteca Creștinului ortodox*” a eparhiei noastre. Numai subiectele acestor cărți, într'o conferință ce s'ar ținea spre acest scop, să se aleagă și distribue scriitorilor, iar în editura zisei Bibliotecii, să se tipărească. O minunată și instructivă carte de acest soi e, b. o. cartea P. C. Părinte, Dr. Clorolan: „*Dor de lumină*”, pe care o cunoaștem. Iar cărțile nouă, vor trebui să corespundă timpului prezent, cel atât de corupt: să înalțe virtutea și să combată patimile; să inspire tinerimei dorința de a face bine și a urî răul; să-l inspire groază de cetind, cum unii copii își tiranizează părinții, iar în alt loc, cum părinții își chinulesc copiii, ori frații certați între ei și câte alte rele se comit în societatea stricată de acum. Iată, care ar trebui să fie lectura tinerimei adulte de acum.

Iar, în legătură cu articolul părintelui Turicu, după care timpul potrivit pentru instruirea tinerimei adulte e postul Sf. Paști, observ că pe foarte multe locuri, tinerimea în acest post, iubește „*Oborocul*” și lese la câmp să se joace; deci tot așa de greu s'ar putea aduce la Vecernii în post,²⁾ ca în alt timp dela horă. De aceea prezența preotului în consiliul Casei culturale, poate influența asupra tinerilor, ca să se subordoneze și în timpul când vin la horă la Casa culturală.

Putem afirma, deci, cu siguranță că în comunele unde aceste două instituțiuni: Casa culturală și Biblioteca populară, create după războiu, vor funcționa în satele noastre, în condițiile descrise mai sus, adică de a se urmări ca suprem scop încoronarea educațiunii religioase-morale a tinerimei adulte, meritul exclusiv va fi al preotului.

Fraților, râvniți spre această frumoasă vrednicie!

Gânduri despre Biserica lui Hristos

de Pr. căp. Dr. T. Potcaș

Biserica lui Hristos a progresat prodigios sub durata celor aproape două milenii. Din *spiritul poporului evreesc*, de unde a pornit, adusesse cu sine profunda cunoștință de păcat; conștiința tulburată prin legea divină; reabilitarea aceleia prin sacrificiul de penitență, săvârșit pe cruce. Inaintând mai departe și angajând în serviciul său *spiritul elin*, dela acela promise cristalizarea sistematică a dogmelor sale, așa de contemplativ, încât în chestia articolelor de credință, teoretic, a devenit înzestrată pe mii de ani. Pătrunzând în *albiile vicleșii romane*, dela acest popor, binecuvântat cu admirabilă aptitudine de organizare, a învățat cum să se infigă în viața omenirii ca practic factor instituțional. Apoi în *sânul nașunilor medievale*, fructificate de imigrația popoarelor, a crelat arta creștină și a învățat să predice adevărurile și doctrinele sale în limba culorilor, nuanțelor, formelor, arcadelor. În *aurora periodului modern* a plâsmuit acel tip viguros, individual, independent al Creștinismului, care se supune autorității interne a conștiinței... Inaintând spre accident, creștinismul, Biserica lui Hristos, s'a desfă-

șurat ca suveranitate conservatoare de modernă vicleșă noțională democratică, în sfera altor neamuri. Și așa mai departe. Răspândirea Evangheliei niciodată n'a fost numai profit pur teritorial și numeric, ci pururea și îmbogățire substanțial-sufletească pe seama Bisericii lui Hristos.

Dar cât de mizeră e încă Biserica, și după tot progresul realizat de ea până acum! Ce grandios teren are de străbătut încă în viitor, ca să poată răsuna în ea universala dragoste creștină a omenirii întregi — ca demn ecou al iubirii lui Hristos! Ce o să fie mai apoi, — când și *poporul Indiei*, cu *spiritul său filosofic*, atât de adânc pătrunzător în misterele vicleșii umane și ale lumii, și *poporul Chinei*, cu a sa practică filosofie de vicleșă și cu temelnică-i respectătoare de tradiții; și *poporul Japoniei*, cu aptitudinea-i docilă, ingenioasă: toate vor învia, înasfuleți, Biserica lui Hristos cu ale lor comori psihice și spirituale! Când acele *multe milioane de suflete, cari acum lăncezesc în obscuritatea noctună a semlunel lui Mahomed*, vor zări asemenea Soarele răsăritor al Evangheliei și vor achita bogata lor contribuție la bine abundența substanță a creștinismului universal! Când o să devie creștină și *rassa arapă* — la care ne cugetăm cam rar — și cu *spiritul său primitiv*, nedesvoltat, totuși fermecător, bogat cu naivitatea-i duloasă, o să învețe iarăși lumea extracivilizată, ce înseamnă simpla încredere filială în Tatăl ceresc!... Cândva, odată, o să fie complect tabloul! Perfectă va să fie frumusețea Bisericii lui Hristos. Sufletul omenirii întregi se va reflecta în ea. Și atunci Mirele Hristos va putea găsi toată bucuria Lui în iubita Sa.

Atunci acolo va să fie, între altele, și *ofranda sufletească cu care Creștinătatea ortodoxă română a contribuit la îmbogățirea Bisericii lui Hristos*. Ce o să fie oare acea ofrandă oferită de noi? Până acum ne este anevole s'o precizăm. Ba, este, poate, problematic; dacă avem oare în trecut o așa caracteristică contribuție la substanța Creștinismului universal, de care Hristos așteaptă dela fiecare naștune. Fost-a timp, când creștinătatea noastră era pur națională. Dar atunci nu era de fapt suficient creștină. Fost-a iarăși timp, când valorile cristaline ale Creștinismului au acoperit naționalitatea noastră, dar atunci n'a fost liniștită atmosfera politică sub clima suveranității strelne și ostilă nouă, ca vicleșă noastră creștină să fie complect națională, cum e originar. Acum după *Unire*, în viitor avem să operăm contribuția decorativă, cu care vom face mai demn de Hristos Biserica Sa. Ce va să fie, oare, acea contribuție? În general menirea universal-istorică a neamului românesc este, ca să vieze și să lupte pentru pace și pentru dreptate, iar între clasele sociale, religioase și naționale să asigure triumful echității și justiției mai presus de toate. Dacă această misiune va fi reală, atunci din asta va descinde clar și superba vocațiune a ortodoxiei române. Ci, la *justiția triumfală*, salvată de orice prejudiciu și egotism, ce dorm s'o constatăm realizată în vicleșă intimă a neamului nostru, se reclamă enorme energii morale. În *stratele profunde ale neamului nostru*, pe lângă *justiția socială*, suveran trebuie să se valideze încă și *vocea conștiinței*. De unde va procura neamul român maturitate morală? Aci se oferă ocazie pentru dezvoltarea autorității creștine. Aci putem să relevăm pe seama omenirii întregi eternul exemplu al faptului cert, că unde în adâncul sufletelor acționează energia Creștinismului, acolo și pe nivelul vicleșii politice, sociale, economice progresează

²⁾ Incercarea, totuși trebuie făcută!

neted spre eficace rezolvare și cele mai delicate și critice probleme.

Căci sfântul Pavel, apostolul neamurilor, perfecțiunea Bisericii lui Hristos a persistat să-o pregătească nu numai cu intrarea a noul și noul popoare în sânul ei. Că, pe lângă propaganda externă misionară, dânsul a mai executat clasic și operația de purificare internă cu graiul, cu scrisul și cu fapta. Doar în primele zile s'a evidențiat ceace de atunci are ca maritor durata de două milenii, cum adică Biserica lui Hristos are an miți membri semidocti, extrem de dispuși să se abată dela menirea ei originară. Acele calamități, în contra cărora Biserica lui Hristos execută operație de stărpire în lume, apar și între membrii ei exact cu aceeași forță elementară. Materialismul, desbinarea, divergența, laicizmul, apostasia, cruzimea, schisma, erezia — toate s'au manifestat brusc în sânul Bisericii lui Hristos, mai cu seamă dela schisma cea mare din 1054.

S'ar părea, deci, că izbucnirea războiului mondial cu dreptul se poate reproșa Bisericii lui Hristos. Doar odinioară a primit dela Iatemelelor ei Domn porunca aceea, ca să învețe toate neamurile cum să păziască toate câte El a poruncit. (Matei XXVIII 19, 20). Iar între poruncile Sale cea mai principală e aceasta: „Vă dau poruncă nouă, ca unul pe altul să vă iubiți. După cum Eu v'am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți.” (Ioan XIII. 34).

De atunci au trecut aproape douăzeci de secole. În durata acestui interval de timp a fost suficientă ocazie pentru împlinirea acestui mandat. Ci conformația s'a Biserica prompt și concret acestei încredințări? Inițiat-a și îndemnat-a, deci, la dragoste frățească neamurile? Biserica însă, da! Inșă, regretabil, trebuie să constatăm că unele popoare, asupra cărora Creștinismul și-a răspândit influența sa din cel mai vechiu timp, s'au aruncat cu oșigășă ură unul asupra altuia. Și atunci ne întrebăm: Ce a făcut Biserica peste două mii de ani cu marea poruncă a umanității, a iubirii de oameni? Cum își poate ridica spre Mirele său ochii fixați la pământ?

De câte ori nu s'a întâmplat, ca Biserica creștină să fie împiedecată în misiunea sa divină și să fie împinsă de patimi omenești, spre ceace omenește se numește povârniș? Și totuși, nici în epoca de asemenea decadente ale Bisericii, Hristos n'a sîstat logodna Sa, ci El a așteptat. A știut, că cu timpul se va curăți; Mireasa Lui va ieși neprihănită din toate culpele și erorile oamenilor, încât o să devie iarăș perfect demnă de El.

O, măcar de-am putea să considerăm și noi, similar, Biserica creștină ortodoxă, când ea desvelește înaintea noastră penibile rani! De ne-am putea păstra dragostea și încrederea către ea, când auzim larma de târg a certel pasionate. Când vedem: cu ce dispreț o privește câte-o sectă și e fără speranță de unire desbinarea detestabilă a sectei respective. Când observăm că unii filii ai săi, chiar și în treburi de suflet și ale Bisericii lui Hristos, se coboară și se înjosesc pe sine și vor să reducă Biserica la slujirea intereselor lor personale. Când experimentăm cu ce oarbă indiferență și desgust trece partea, la ordinea zilei, câteun politician apostat, francmason, neglijând cele mai nobile ocazii de a o proteja și întrelăsându-și obligațiile morale, de a o ajuta ca să-și desvolte minunatele puteri duhovnicești, inerente El!

Hristos a iubit Biserica. Sa și pe Sine S'a dat pentru ea, deși știu, că oamenii nu totdeauna o vor socoti și asculta. Numai acel creștin, deci, să protesteze împotriva culpelor din Biserica noastră — culpe, cari nu sunt ale Bisericii, ci ale oamenilor din ea! — care, el însuși e pătruns de această convingere și e capabil să vieze în aceeași iubire haristică! Numai acel creștin să caute pretext de reproș și să acuze, care știe să se roage și să se ostentiască, pentru ca dorul lui Hristos să se împliniască și odată să poată înfățișa Biserica înaintea S'a în glorie, sfântă și neprihănită!

Toată nemulțumirea și toată cărtirea prefacă-se serviciu devotat, prin care Biserica ortodoxă română să se pregătească de nuntă, devenind din ce în ce mai demnă de Mirele ei.

Despre ce să predicăm?

24. Iulie Duminica VI după Rusalii. În cele ce urmează vom complecta cele din trecut, arătând încă unele lucruri cari nu se potrivesc nici cum cu sfîntenia casei Domnului.

Nu se cuvine — în orașe de pildă, și în comunele mai mari unde se ține târg de săptămână — să intrăm în biserică cu pul, găște, rațe ori alte târguri.

Să fim băgători de seamă și mai bine să stăm acasă, de suferim de vre-o boală contagioasă, până ce ne vindecăm, să n'o ducem în public îmbolnăvind și pe alții, că ne facem vinovați înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Tot din acest motiv, nu se cuvine să sculpăm pe jos în biserică și să frecăm apoi podeaua cu piciorul, scormonind praful infectat.

De al adus cu tine baston sau ploier, așează-le astfel, ca să nu cadă jos și să nu fică sgomot, conturbând slujba și rugăciunile altora.

Referitor la bunăcuviința îmbrăcămintei în casa Domnului, avem frumoasele îndrumări cuprinse la I. Corint. 11₄₋₁₇ și Isus Sirach 19₂₆₋₂₇. La biserică creștinul adevărat nu vine împodobit cu obiecte de lux, cu aur și argint, inele lanțuri, salbe și brățări, ci se împodobește cu strălucirea cea nepleritoare a virtuților. (I. Tim. 2₂₋₁₀. I. Petro 3₃₋₄) Sf. Ilarion zice: „Chiar împărat dacă ești, n'al încetat de-a fi creștin, deci creștinește cuvine-se să te împodobești, iar nu ca un păgân”.

Unica modă înaintea lui Dumnezeu este modestia și decența.

Să ne lepădăm dar, de lucrurile întinericului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuvințios, la lumina zilei. (Rom. 13₁₂₋₁₄).

Ce este necuvințios între oameni, cu atât mai vârtos este necuvințios și păcat în casa lui Dumnezeu.

31 Iulie Duminica VII după Rusalii. Este foarte firesc, că pe lângă cuvenita pregătire sufletească necesară creștinului ce voește să participe la sfânta slujbă a liturghiei, se mai cere și o pregătire trupească. (Rom. 12₁. I Corint 3₁₆₋₁₇). Să ne reținem dela faptele cari murdăresc trupul nostru, să-l aducem curat înaintea lui Dumnezeu.

Mai presus de toate, este păcat a merge la biserică — așa cum obișnuesc unii — plin de mâncare și amețit de beutură. (Rom. 14₁₇₋₁₈. I Cor. 8₃. Galat. 5₂₁₋₂₅).

Trebule să știm, că sfânta Liturghie nu este o simplă priveștiște, la care luăm parte, un concert sau

altceva de acest fel. Sfânta Liturghie este cel mai sfânt și demn act din șirul actelor necesare mântuirii noastre. Când participi la slujba sfintei Liturghii, să ai înaintea ochilor — iubite creștine — drumul crucii. Pe acest drum spre Golgota, vei vedea — de o parte — gloata gălăgioasă, înghesuindu-se curioasă, de altă parte, vei vedea pe sfânta Maică înlăcrimată, cu câteva suflute credincioase împreună, cari au petrecut pe Mântuitorul cu credință, până pe Golgota, mai departe chiar, până la mormânt.

Tu cărora te alături? Pilda cui o urmezi? Iată, aici lângă Maica Preacurată pe ucenicul iubit, Ioan, pe Maria Magdalena, pe Ioana cu celelalte femei, pe purtătorul de cruce Simon, pe măgăltoarea Veronica, pe tâlharul cel pocăit, pe Sutașul cel mărturisitor de Dumnezeu, pe Iosif cel cu bun chip și pe Nicodim. Urmezi tu pe aceștia, ori ai venit la sf. Liturghie numai să privești, să caști gura și să te distrezi, ca gloata celor fărădelege?

Inseamnă-ți bine, că dela felul cum înțelegei să te porți la sf. Liturghie, te vei mântui, sau te vei osândi.

Intrebări și mici răspunsuri.

Culionul preoțesc și camilafca la călugări când trebuiesc depuse, în decursul serviciilor divine? Mai ales la cetirea de evanghelii cum să ne comportăm în cauză? (Pr. N. C.)

Răspuns: La noi, de o vreme scurtă, s'a introdus pentru preoți, „Culionul“, din acelaș rezon pentru care s'a introdus și camilafca, la călugări, de a avea adecă un acoperământ scutitor, pentru cap. Culion și camilafcă, deci sunt ceva extern, ce aparține *la costum, nu la ritual*. Atât călugărul, cât și preotul de mir, (când face uz de culion în decursul serviciului divin), vor trebui să stea cu *capul descoperit*, la citirile din sf. Evanghelie care simbolizează prezența Mântuitorului, ca și la momentele esențiale din cursul sfintei liturghii. Noi am ajuns, chiar aici la Arad, că și arhierii — slugind, sau neslugind, deopotrivă — își descoperă capul (înălăturând chiar și mitra arhierescă), când însuși sau altul citea din Sf. Evanghelie. Această descoperire a capului înseamnă umilirea slugitorului lui Hristos înaintea Majestății Divine a Stăpânului său. Tot așa se descoperă capul și la încunjurarea mare; la stihul „Iubi-te-voiu, Doamne..“, la „Cântare de biruință..“; sub durata rugăciunii (la sf. liturghie) „Tatăl nostru..“, după „Unul sfânt, unul Domn..“ Preoții și călugării, deci cu, atât mai vărtos, trebuie să respecte asemenea momente, prin descoperirea capului.

Dar, pentru mai bună liniștire de conștiință, preoții slugească și sfintele liturghii cu capetele descoperite, și numai în vreme de ger (sau tempestate sau prea mare căldură, în afară de biserică) să facă uz de culion, după felul arătat mai sus despre arhierii (până să intervină o reglementare oficială, care ar fi necesară).

ȘEDINȚA a II-a

ținută la 22 Maiu 1938, începând cu orele 5 și 30 minute d. m.

Președinte: P. Sf. Sa Păr. Episcop *Dr. Andrei Magieru*.

Secretar: *Dr. Ioan A. Drincu*.

11. Procesul verbal al primei ședințe, nefiind încă redactat, urmează să se citească și verifice în ședința viitoare.

12. Se prezintă cererea de concediu a dlui Cornel Iancu pentru restul sesiunii.

Adunarea Eparhială acordă concediul Cerut.

13. Comisiunea organizatoare prin raportorul său *Dr. Nicolae Popoviciu* referență asupra raportului general No. 4671/1938 al Consiliului Eparhial plenar despre activitatea sa în decursul anului 1937 și propune, iar

Adunarea Eparhială la acest raport la cunoștință în general, având a se tipări ca anexă între actele și debaterile Adunării Eparhiale (Anexa B).

14. Acelaș raportor evocând merituoașă activitate a răposaiților membri ai Adunării Eparhiale: *Dr. Dimitrie Chiroiu* și *Ioan Glogia*,

Adunarea Eparhială în semn de ploasă amintire și profund regret rostește: Dumnezeu să-l odihnească

15. Acelaș raportor cu privire la punctele din acelaș raport No. 4671/1938 al Consiliului Eparhial înșirate la numerele 1, 3, 5, 6-12 și 14-17 despre chestiuni rezolvate în ordine, propune iar adunarea Eparhială

Le la la cunoștință.

16. La punctul 2 din acelaș raport al Consiliului Eparhial No. 4671/1938 cu privire la proiectul de înființarea episcopiei de Timișoara și la punctul 4 despre proiectata mutare a scaunului episcopesc dela Caransebeș la Timișoara, va să zică în cuprinsul Eparhiei Aradului și în legătură cu raportul special No. 5005/938 despre anumite precipitări în cauză fără de satisfacerea prevederilor legale și statutare în vigoare, acelaș raportor propune în numele comisiunii organizatoare, iar

Adunarea Eparhială își susține și pe mai departe hotărîrea anterioară No. 22 din anul trecut, luată în baza dispozițiilor în vigoare și azi, cuprinse în art. 3 din legea de Organizare bisericască și în art. 9 lit. g. din Statutul bisericesc, — și, întemeindu-se și pe necesități de ordin general în privința unei noul arondări necesare a eparhiilor din Mitropolia Ardealului, ca și pe necesități de ordin administrativ-bisericesc și pastoral, aici unde avem contact cu eterodocși subversivi, enunță:

Adunarea Eparhială dorește înființarea Eparhiei de Timișoara în cadrele menționatele prevederi legale și statutare bisericesti, cu atât mai vărtos, cu cât o asemenea orânduire este

în spiritul tradiției șaguniene și în perfect acord și cu interesele de viață și dezvoltare biserică și culturală a credincioșilor din Mitropolia noastră și în special din Banat, care să-și albă o a doua Episcopie în Timișoara, cu întregi părțile anexate odinioară Episcopiei Aradului. În asemenea condiții Eparhia Aradului nu numai va ridica obstacole în calea înființării Episcopiei de Timișoara, ci se va bucura de înființarea ei, iar până atunci Episcopia Aradului și Adunarea ei Eparhială se vor simți datoare și constrânse, să se împotrivescă oricărei hotărâri ilegale, ce s'ar lua fără consultarea factorilor eparhiali constituți, cu privire la reducerea teritoriilor eparhiale și în privința mutării scaunului episcopesc dela Caransebeș pe teritoriul eparhiei Aradului în afară de prevederile legale și statutele în vigoare mai sus.

După ce cu privire la aceasta chestiune la cuvântul d. Dr. Lucian Gheorgheviici susținând teza cu același argument ca și comisia, iar P. S. S. Părintele Episcop, dă în aceasta chestiuni lămuriri foarte edificatoare, arătând, că nu este de competența noastră a hotărâri meritul acestei mari și foarte importante probleme, ci ne putem exprima doar desideratele în aceasta privință — forul singur competent a hotărâri fiind înaltul Congres Național Bisericesc. Arată mai departe P. S. S. Părintele Episcop, că nici un impediment nu există pentru executarea testamentului lui Șaguna, că la noi Episcopia este un centru misionar și importanța biserică și națională a acestei probleme nu poate fi privită decât prin prisma acestor mari interese și comandamente naționale-bisericești. Protestul nostru se îndreaptă numai împotriva unei eventuale rezolvări a acestei chestiuni cu omiterea dispozițiilor legii, considerând noi acest drept exclusiv de competența înaltului Congres Național Bisericesc.

Di Dr. Pompiliu Ciobanu, propune ca hotărârea Adunării Eparhiale, să fie adusă la cunoștință atât I. P. S. S. Preafericitului Patriarh, cât și Majestății Sale Regelui.

Adunarea Eparhială primește propunerea Dlui Dr. Pompiliu Cioban.

17. La punctul 13 din același raport No. 4671/1938 al Consiliului Eparhial despre prelungirea până la alte dispozițiuni a mandatorilor reprezentative eparhiale, cece implică și mandatele electiv eparhiale, precum și în legătură cu proiectul de modificarea legii de organizare biserică, același raportor propune în numele comisiei organizatoare, iar

Adunarea Eparhială enunță:

Potrivit spiritului vieții constituționale și experiențelor noastre de viață constituțională biserică, trăită de aproape 7 decenii întregi, Adunarea eparhială consideră măsurile în chesti-

ție numai ca incidentale și improprii în raport cu spiritul autonomiei biserică. De aceea Adunarea Eparhială dă expresie convingerei sale despre utilitatea și necesitatea autonomiei biserică, care în interesul unei dezvoltări normale trebuie ferită de prea dese și prea radicale modificări.

Adunarea Eparhială roagă pe P. S. S. Părintele Episcop să binevoiască a se face și personal interpretul acestor principii și necesități împreună cu ceilalți Prea Sfinți membri ai Episcopatului din Mitropolia noastră.

18. În legătură cu punctul 12 din același raport general No. 4671/1938 al Consiliului eparhial despre trecerea la pensii alor 2 consilieri referenți eparhiali și constatând totodată, că mai sunt vacante și posturile de secretar și de revizor eparhial, comisia organizatoare prin același raportor propune, iar

Adunarea Eparhială hotărăște:

Îndeplinirea oricăruia dintre aceste posturi vacante acum se face — sau în viitor — sub rezerva repartizării referadelor eparhiale amăsurat unei pragmatice de serviciu eparhial central ce trebuie inițiată fără amânare pentru a asigura o repartizare cât mai normală a vieții administrative din centrul Eparhiei.

În cadrul preocupărilor pentru pragmatice de serviciu, ce ne-a lipsit până aci, va fi atrasă și chestiunea statisticii eparhiale de a simplifica și coordona eventual în același fel unitar, cum a mai fost ea, pentru întreaga Mitropolia noastră. În acord cu cele de mai sus, postul vacant de consilier referent biserică se va îndeplini în actuala sesiune.

19. P. S. S. Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru arată că, pe data de 1 Aprilie 1938 a fost pensionat Părintele consilier referent eparhial Dimitrie Muscan, iar pe data de 1 August a. c. Păr. consilier referent eparhial Mihail Păcățianu. Având în vedere că, la secția economică un post de referent consilier a fost deja îndeplinit, rămâne să se îndeplinească prin alegere numai postul de referent consilier la secția biserică. În vederea îndeplinirii alegerii P. S. S. Părintele Episcop suspendă ședința pe 2 minute. După redeschiderea ședinței se aleg 2 membrii verificatori, în persoana Dlilor Dr. Pompiliu Cioban și Părintelui Dr. Gheorghe Ciuhandu. Apoi membrii Adunării urmează la vot și la despuerea scrutiniului exprimat 39 voturi, din cari, 38 voturi pentru părintele Procopiu Givulescu, iar un vot anulat. În urmărire P. Sf. Sa Părintele Episcop Andrei declară că Adunarea Eparhială

a ales ca referent consilier pentru secția biserică a Consiliului Eparhial din Arad pe Părintele Procopiu Givulescu, P. S. S. Părintele Episcop îl întărește în acest post prin consimțământul Său canonic.

P. S. S. Părintele Episcop adânc mulțumit de alegerea făcută, elogiază în cuvinte foarte călduroase meritele noului consilier ales, în lunga sa carieră de protolereu, ca o pildă vie a celor mai virtuose calități, umane și creștinești și îi urează Părintelui Procopiu Givulescu o lungă rodnică activitate în serviciul central al Eparhiei noastre.

Părintele Procopiu Givulescu mulțumește cu adâncă emoție P. S. Sale Părintelui Episcop, precum și întregii Adunări Eparhiale pentru încrederea unanimă, de care l-a învrednicit și promite solemn a fi și pe mai departe acelaș neobosit muncitor în ogorul Sfintei noastre Ortodoxii și a Neamului. P. S. S. Părintele Episcop elogiază în cuvinte de adâncă mulțumire sufletească și sinceritate meritele neperitoare pe cari și le-au câștigat Părinții Consilierii Mihai Păcățian și Dimitrie Muscan în slujba administrației noastre bisericești timp de patru decenii, ca adevărați preoți plini de râvnă sufletească și neobosită forță fizică cărora le urează să se poată bucura cât mai îndelungat de binemeritata odihnă spre a ne putea servi și pe mai departe cu înțeleptele lor sfaturi, în chestiunile bisericești și economice de mulțori atât de dificile pe cari P. C. Lor au știut în cursul vremurilor să le rezolve totdeauna cu atât simț practic, încât administrația Sf. Noastre Eparhii a putut să servească de model altor eparhii surori.

P. C. Sa Părintele Mihai Păcățianu mulțumește în cuvinte foarte emoționante atât P. Sf. Sale Părintelui Episcop precum și Adunării Eparhiale pentru omagiul adus și evocă cu adâncă mulțumire sufletească, acele patru decenii de muncă în care bunul Dumnezeu l-a învrednicit să poată servi Sf. Altar și administrația noastră bisericească sub cei 4 episcopi fericiți în Domnul: Mețianu, Goldiș, Ignatie Papp și Grigorie Comșa, spre a-și încheia apoi prodigioasa carieră sub cărmă P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei.

20. Prin alegerea Părintelui Procopiu Givulescu ca referent consilier al secției bisericești, devenind vacant un loc de membru în comisia de control a Adunării Eparhiale se procedează la complectarea prin alegere a acestui loc

Adunarea Eparhială alege cu unanimitate ca membru în comisia de control pe Păr. Mihai Păcățianu.

21. În legătură cu raportul special No. 4844/1938 al Consiliului Eparhial plenar despre constatările comisiei eparhiale de control făcute cu privire la așezămintele eparhiale:

Consiliul Eparhial, Sf. Mănăstire, Tipografia și Librăria diecezană și cele două internate eparhiale după propunerea comisiei organizatoare făcută prin acelaș raportor

Adunarea Eparhială la act în general de îmbunătățirile evidente remarcate în gospodăria Sf. Mănăstiri și a Internatului Eparhial de fete și se identifică cu propunerile comisiei de control, încredințând Consiliul Eparhial să ia toate măsurile de îndreptare radicală a scăderilor constatate având să raporteze proximei Adunări Eparhiale.

22. În baza raportului special No. 7629/1937 al Consiliului Eparhial cu care se înaintează hotărârile de acord ale colegiului profesoral dela Academia Teologică și a Consiliului Eparhial pentru echivalarea diplomei de școală normală în vederea studiilor teologice, după propunerea comisiei organizatoare făcută prin acelaș raportor,

Adunarea eparhială aprobă hotărârea în cauză a Consiliului Eparhial, după care absolvenții școalelor normale cu 8 clase și cu diplomă învățătorescă se echivalează cu diploma de bacalaureat dela liceu nu numai pe temeiul suficienței de cunoștințe programatice, ci și în baza înrudirii profesionale dintre misiunea preoțască și cea învățătorescă. De sine înțeles, această echivalare se enunță numai în vederea ocupării de posturi parohiale.

Ordinea de zi fiind epuizată ședința se ridică și P. Sf. Sa Părintele Episcop anunță proxima ședință pentru 23 Maiu a. c. ora 9. a m.

Acest proces verbal s'a citit și verificat în ședința a IV-a a Adunării Eparhiale ținută în ziua de 23 Maiu 1938.

Președinte,
ss. † Adrei, Episcop.

Secretar,
ss. Dr. Ion A. Drincu.

Regulamentul sectelor religioase.

— Apărut în Monitorul Oficial Nr. 133
din 14 Iunie c. —

Nol, ministru secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Artelor;

Având în vedere dispozițiunile art. 4, 8 și 19 din Constituția dela 27 Februarie 1938;

Având în vedere dispozițiunile art. 1 și 24 din legea pentru regimul general al cultelor, dispozițiunile codului penal referitoare la culte, asociațiuni și întruniri;

Văzând și dispozițiunile legii pentru apărarea ordinii și liniștelor în Stat,

Decidem:

CAPITOLUL I.

Asociații religioase interzise.

Art. 1. — Sunt cu desăvârșire interzise, sub

sanctiunea pedepselor prevăzute în codul penal și în legea pentru apărarea ordinii în Stat, acele asociațiuni religioase care prin practicile lor rituale aduc atingere legilor de organizare ale Statului și instituțiilor sale, contravin bunelor moravuri, ordinii și liniștii publice.

Asociațiunile religioase identificate până azi și a căror existență sau funcționare este cu totul interzisă sunt: Asociațiile mileniste (Asociația Internațională a studenților în biblie, martorii lui Dumnezeu Jehova, prin Societatea de Biblie și Tratatate sau sub orice altă denumire religioasă sau comercială s'ar prezenta), Pentecostaliștii, Tremurătorii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiții, Nazarinii, Adventiștii reformiști, Secerătorii, Hliștii, Inochentiștii și Stiliștii.

Organele administrative și polițienești vor închide casele de rugăciuni ale acestora și le vor dresa acte în conformitate cu dispozițiunile legii pentru apărarea ordinii în Stat.

Se interzice tipografiilor și societăților civile sau comerciale de a tipări broșuri sau lucrări cu conținut religios interzis, pentru uzul asociațiunilor interzise, iar scrierile se vor confisca sub sancțiunile legilor penale în vigoare.

CAPITOLUL II.

Recunoașterea asociațiilor religioase.

Art. 2. — Nici o asociație sau grupare religioasă nu va putea să funcționeze, adică membrii ei nu vor putea mărturisi în public o doctrină religioasă și nu vor putea exercita un ritual, dacă nu va obține în prealabil în acest scop o recunoaștere și o autorizație din partea Ministerului Cultelor, dată în condițiile deciziei de față.

Membrii acestei asociații sau grupări, conducători și aderenți, care vor contraveni acestei dispoziții, li se aplică măsurile prevăzute în art. 1, alin. 3, din prezenta decizie.

Art. 3. — Pentru obținerea recunoașterii unei asociații religioase se cere ca un număr de cel puțin 100 membri, bărbați, cetățeni români, majori, capi de familie, dovedind oficial că nu mai aparțin nici unui cult, care se bucură de exercițiul tuturor drepturilor civile și politice, să înainteze ministerului un memoriu, cu expunerea doctrinei religioase și a practicilor rituale, precum și statutul de organizare al unei asociații locale. Cererea pentru recunoașterea asociației religioase va cuprinde semnături legalizate de autoritatea competentă și va fi însoțită de acte oficiale care să confirme calitățile cerute prin acest articol.

Acest număr minim de cetățeni se pot întruni în prealabil, conform legilor pentru întruniri publice, spre a discuta memoriul de credință și de practici rituale și a fixa principiile de organizare ale unei asociații locale.

CAPITOLUL III.

Autorizarea asociațiilor religioase locale.

Art. 4. — Pentru autorizarea unei asociații religioase locale se va înainta Ministerului Cultelor cererea unui grup de cel puțin 20 de credincioși, care îndeplinesc condițiunile și calificarea dela art. 2, din această decizie, dovedite cu acte, împreună cu următoarele acte:

1. Un tablou cu numărul, numele, pronumele, domiciliul, naționalitatea, originea etnică, starea civilă

și starea confesională a membrilor asociației locale și cu arătarea cultului părăsit și data părăsirii.

Acest tablou va cuprinde cel puțin 100 capi de familie.

Datele din tablou vor fi vizate și certificate pentru exactitate de autoritatea comunală locală, căreia i se vor da la cerere orice acte va crede necesare pentru viză și certificare oficială.

Rubricile din tablou vor cuprinde numărul, data actelor și autoritatea care le-a emis.

Starea confesională se va proba cu dovada ofițerului stării civile, prevăzută de art. 45, alin. 5, din legea pentru regimul general al Cultelor.

Cei ce sunt prin naștere membrii unei asociații religioase recunoscute, vor face dovada situației lor religioase cu extrasul oficial de pe actul lor de naștere.

2. Dovada oficială dela autoritățile competente că dispun de un local propriu pentru o casă de rugăciuni, care să îndeplinească condițiunile de salubritate cerute de regulamentele sanitare locale.

3. Dovada oficială că localul destinat casei de rugăciuni se găsește la o depărtare suficientă de locașurile de rugăciuni ale altor culte, pentru a se evita orice manifestații ostile reciproce.

4. Dovada oficială că în localitate se găsește un cimitir comunal sau dovada că asociații religioși dispun de un teren propriu înființării unui cimitir al lor aparte, autorizat de organele comunale și sanitare.

Imobilele prevăzute la alin. 3 și 4 pot fi achiziționate pe numele unui asociat și puse la dispoziția asociațiunii locale printr-o declarație autentică.

Art. 5. — Ministerul Cultelor examinând actele înaintate în condițiunile articolului precedent și găsindu-le în conformitate cu legile Statului, poate acorda autorizația de funcționare acelei asociații religioase locale.

Ministerul poate aduce modificări statutelor prezentate pentru organizarea și funcționarea asociațiilor religioase locale.

Asociațiile locale vor înainta la finele fiecărui an Ministerului Cultelor câte un tablou suplimentar de membrii noul înscriși și cu arătarea datelor prevăzute la art. 4, punctul 1, din această decizie. De asemenea vor trimite și un tablou al membrilor care au ieșit din asociație.

Art. 6. — Asociațiile religioase autorizate nu pot înscrie printre membrii lor decât persoane care fac dovada că au îndeplinit formele legale pentru ieșirea din cultul avut anterior sau dovada că prin naștere nu aparțin vreunui cult.

Călcarea acestei dispoziții atrage după sine retragerea autorizației de funcționare a asociației pe timp limitat, sau ilimitat, sau în afară de sancțiunile penale prevăzute pentru acest fapt.

Art. 7. — După obținerea autorizației de funcționare a asociației locale, dela Ministerul Cultelor, un număr legal dintre membrii acestei asociații se pot constitui în asociație cu personalitate juridică de drept privat, conform legii persoanelor juridice, având ca unic scop înlesnirea mijloacelor materiale pentru susținerea personalului și instituțiilor asociației prevăzute în această decizie.

Art. 8. — Centrul unei asociații religioase locale, recunoscute, va fi în localitatea în care asociația va avea cel puțin un număr de 50 de familii și cimitir comunal, eventual cimitir propriu.

Membrii unei astfel de asociații locale pot locui și în alte localități, însă nu mai departe de hotarele unui județ, spre a avea la îndemână casa de rugăciuni a asociației, cimitirul și vizitarea lor la domiciliu de către predicatorul asociației locale.

Când numărul familiilor unei asociații religioase locale recunoscute, dintr-o localitate în afară de centru, va ajunge la 100, acestea se pot constitui într-o nouă asociație locală religioasă, având drept la casă de rugăciuni și predicator propriu.

Art. 9. — Fiecare asociație religioasă locală are la sediul ei o casă de rugăciuni. Afară de aceasta mai pot fi autorizate și alte case de rugăciuni însă numai în localitățile unde locuiesc 50 de familii de credincioși proprii.

Art. 10. — Asociațiile religioase locale autorizate vor ține într'un registru evidența membrilor lor de ori ce etate și sex. În acest registru se vor trece toate datele prevăzute de art. 4, cu indicarea numărului și datelor actelor, a localității și a autorității care le-a emis.

Orice ieșire și orice intrare de noi membri se va nota în acest registru, care va fi vizat la finele fiecărui an de autoritatea comunală respectivă.

Art. 11. — Asociația religioasă locală, recunoscută, este o unitate religioasă de sine stătătoare, care depinde direct de Ministerul Cultelor și Artelor.

Mai multe asociații religioase locale, având aceeași credință, se pot asocia între ele spre a susține instituții comune.

Adunările delegaților singuratecelor asociații se vor ține numai la sediul uneia din asociații.

Uniunile de asociații nu se vor putea constitui decât cu aprobarea prealabilă a Ministerului Cultelor.

Uniunile pot să-și aleagă un comitet care va sta în legătură cu Ministerul Cultelor, însă numai în chestiuni care privesc interesele instituțiilor comune.

Comitetul uniunilor nu se poate constitui în for administrativ suprapus asociațiilor locale.

Art. 12. — Personalul religios și cel de conducere va fi acela care este indicat de doctrina și ritualul asociației și prevăzut în statutul de organizare al fiecărei asociații locale.

Fiecare asociație va trebui să aibă un organ de conducere și un predicator, desemnați în conformitate cu statutele de organizare.

Organele de conducere și predicatorul vor fi confirmați de minister.

Ei vor trebui să dovedească cu acte că sunt cetățeni români, majori, și se bucură de toate drepturile politice și civile și că nu au suferit vreo condamnățiune infamantă.

Predicatorii, în afară de pregătirea profesională vor trebui să aibă cel puțin 4 clase secundare.

Numele predicatorilor și ale conducătorilor responsabili vor fi trecute în formulare tip și vor fi comunicate prefecturilor, legiunii de jandarmi respective, primarilor și posturilor de jandarmi dela sediul asociației, spre a fi trecute și păstrate de aceștia la dosarul de autorizarea asociației locale, cuprinzând actele trimise de Ministerul Cultelor.

Fiecare casă de rugăciuni trebuie să aibă un predicator calificat.

În mod excepțional și pe timp limitat, Ministerul Cultelor poate recunoaște ca predicatori ai asociațiilor, persoane care au experiență mai îndelungată, ca foști predicatori, autorizați de minister.

Art. 13. — Predicatorii nu vor putea să-și exercite atribuțiunile lor religioase decât în casa de rugăciuni a asociației care i-a instituit și pentru care au fost aprobați de Ministerul Cultelor.

Pentru sfaturi religioase și pentru vizitarea bolnavilor ei se pot duce în casele credincioșilor respectivi.

Ceremoniile pentru înmormântare se vor putea face fără o prealabilă autorizație. Pentru toate celelalte ceremonii prevăzute în doctrina și ritualul asociației și menționate de statut și care se săvârșesc în afară de casa de rugăciuni vor cere și obține autorizația autorităților administrative locale, conform dispozițiilor din legile pentru ordinea publică și se vor supune măsurilor luate de autorități, pentru a se evita demonstrații care ar jigni alte culte.

Cu ocazia vizitării credincioșilor respectivi, predicatorii nu vor putea face nici un fel de propagandă religioasă printre credincioșii altor culte și altor asociații din țară.

Contraveniențelor li se vor retrage autorizațiile de predicatori.

Asociația în care se vor găsi predicatori funcționând fără să fi obținut aprobarea lor din partea Ministerului Cultelor va fi sancționată cu retragerea autorizației de funcționare.

Art. 14. — Prozelitismul religios, fie colectiv, fie individual, oprit tuturor cultelor din țară, este interzis membrilor asociațiilor religioase recunoscute de minister.

Membrii asociației religioase nu pot, în întrunirile lor de orice fel, să critice doctrina, ritual și organizația altor culte, cu scopul vădit de a face prin aceasta propagandă de prozelitism religios.

Asociațiile religioase recunoscute sunt libere să editeze și să vândă pentru credincioșii lor orice scrieri în care să se desvolte doctrina, ritual și în care să se dea îndrumări practice de orice natură. Acest fel de scrieri nu se pot oferi prin colportori, ci se pot vinde liber în librării, chioșcuri și în casele de rugăciuni ale asociației.

Celor care vor contraveni acestor dispoziții li se vor confiscă scrierile și vor fi trimiși la urma lor.

În caz când se vor găsi asupra lor autorizații de colportori, emise de asociații, Ministerul Cultelor poate retrage asociației respective autorizația de funcționare.

Asociațiile religioase locale recunoscute, care tipăresc scrieri pentru membrii lor, sunt datorate să trimeată ministerului câte trei exemplare din aceste scrieri.

Orice publicație a unei asociații religioase recunoscute va trebui să poarte pe copertă numele acelei asociații.

Când distribuția acestor publicații se face prin asociații, acestea vor aplica sigiliul pe toate exemplarele distribuite, spre a se constata prin aceasta că își însușesc conținutul publicațiilor și sunt răspunzătoare ca atare.

În caz când se folosesc de edituri comerciale, asociațiile religioase sunt răspunzătoare de conținutul unor asemenea scrieri.

Art. 15. — Asociațiile religioase nu pot sta în dependență față de nici o organizație similară din străinătate și nu pot întreține alte legături cu acestea decât cele ce rees din omogenitatea doctrinei și a ritmului religios.

Participarea reprezentanților organizațiilor simi-

lare din străinătate la desbaterile și hotărârile asociațiilor în chestiune este interzisă.

Acești reprezentanți pot asista în calitate de oaspeți, și cu aprobarea Ministerului Cultelor și Artelor, la congresele asociațiilor religioase autorizate.

Art. 16. — Pe lângă casele de rugăciuni se pot ține de predicator cursuri-lecții pentru educația morală și religioasă a copiilor credincioșilor a acelor case de rugăciuni.

Elevii de școală, ai căror părinți sunt aderenții unei asociații religioase autorizate, vor putea fi instruiți de predicatorii lor care au calitatea și calificarea de catheți și care sunt autorizați ca atare de Ministerul Educației Naționale, în condițiile pe care le va stabili acel minister, conform legilor și regulamentelor școlare.

Art. 17. — Când numărul membrilor unei asociații religioase locale va scădea sub 100 capi de familie, această asociație se poate alătura la o asociație din apropiere. Când numărul membrilor scade sub 50 capi de familie, aceștia se pot înscri ca membri ai altei asociații autorizate de Ministerul Cultelor.

Art. 18. — Asociațiile religioase locale recunoscute, pot să întemeieze școli pentru pregătirea profesională a personalului lor religios.

Organizația acestor școli, programa de studii și angajarea de profesori, vor fi aprobate în prealabil de Ministerul Cultelor, după normele legilor în vigoare. Școlile vor avea situația juridică a patrimoniului asociațiilor religioase.

Art. 19. — Asociațiile religioase autorizate vor ține registre în regulă de evidența stării lor materiale. Ele vor încheia situații anuale de venituri și cheltuieli. Inventarul averii, bugetul și gestiunea vor fi înaintate Ministerului Cultelor în fiecare an.

Ajutoarele primite de asociații, direct sau indirect, din străinătate, vor fi comunicate Ministerului Cultelor și Artelor, care va decide asupra primirii lor.

Ajutoarele de această natură se vor înscri ca venituri anuale ale asociației respective și nu pot să aibă alt scop decât susținerea instituțiilor strict religioase ale asociației.

Când se va constata că o asociație a primit astfel de ajutoare, fără ca ele să fi fost aduse la cunoștința Ministerului, acesta poate retrage asociației respective autorizația de funcționare.

Când ajutoarele din străinătate se primesc de conducerea asociației religioase, fără ca să fi fost comunicate Ministerului, acesta este în drept să dizolve organele de conducere.

Art. 20. — Modificarea expunerii de credință și de organizare a unei asociații religioase locale recunoscute se poate face numai cu aprobarea ministerului.

Orice modificări de această natură vor fi aduse la cunoștința ministerului, spre a decide din nou asupra recunoașterii asociației.

Dispozițiuni transitorii.

Art. 21. — Organizațiile locale ale asociațiilor religioase recunoscute de Ministerul Cultelor și Artelor prin decizii anterioare, adică baptiștii, adventiștii de ziua 7-a și creștinii după Evanghelle, vor putea continua activitatea lor, cu condiția ca în termen de 6 luni de la publicarea în Monitorul Oficial a acestei decizii să se fi conformat întru totul dispozițiilor de față.

Asociațiile locale care nu vor obține reînnoirea autorizației de funcționare în acest termen vor fi oprite de a funcționa, casele lor de rugăciuni vor fi închise, iar membrilor li se vor aplica măsurile de la art. 1 din această decizie.

Art. 22. — Baptiștii din toată țara se pot organiza pe comunități cu îndeplinirea tuturor condițiilor din prezenta decizie.

Art. 23. — Prezenta decizie intră în vigoare în toată țara pe ziua de 15 Iulie 1938. Orice alte dispoziții anterioare deciziei de față rămân desființate.

Art. 22. — D-l director general al Cultelor va aduce la îndeplinire această decizie.

Data la 11 Iulie 1938.

Ministru, N. COLAN

Programa

pelerinajelor la Mănăstirea H. Bodrog începe cu praznicul Schimbării la față, continuându-se la Adormirea Maicii Domnului.

Programa misiunilor:

Vineri, în 5 August 1938: ziua premergătoare praznicului Schimbării la față:

La orele 3 p. m. Vecernie cu alocuție despre deschiderea misiunilor religioase

La orele 4 d. m. Maslu și spovedanie.

La orele 6 d. m. Drumul Crucii cu 14 stări și alocuții, apoi rugăciunea la mormântul P. P. Sf. Episcopi de pie memorie Iosif și Grigorie, și arhimandrit Hamsea.

La orele 8. 1/2 Priveghiere.

Sâmbătă în 6 August 1938:

La orele 4 dimineața: Sf. Liturgie și Cuminecarea celor mărturisii.

La orele 5 și 1/2 dimineața: Maslu.

La orele 9: Sf. Liturgie.

Stropirea cu aghiasmă a pelerinilor.

Duminică în 14 August 1938, ziua premergătoare praznicului Adormirii Maicii Domnului:

La orele 3 d. m. Vecernie.

La orele 4 d. m. Maslu și spovedanii.

La orele 6 d. m. Drumul Crucii cu 14 stări și alocuții, apoi rugăciune la mormântul P. S. Sf. Episcopi de pie memorie Iosif și Grigorie, și arhimandrit Hamsea.

La orele 8 și 1/2 Priveghiere.

Luni în 15 August 1938:

La orele 3 dimineața: Sf. Liturgie și Cuminecarea celor mărturisii.

La orele 5 și 1/2 dimineața: Maslu.

La orele 9 Sf. Liturgie.

Stropirea cu aghiasmă a pelerinilor.

OBSERVAȚIUNI:

Cucericii părinți sunt stăruitor rugați, ca:

1. pe pelerini, încât se poate, să-i mărturisească acasă, rămânând ca la Mănăstire să fie împărtășiți cu Sf. Cuminecătură;

2. să pregătească pelerinii, ca să aibă atitudine cuvințioasă în preajma mănăstirii, păstrând ordinea și respectând bunul Mănăstirii;

3 să le aducă la cunoștință pelerinilor, că fiind vechea pictură refăcută, în biserică Mănăstirii numai lumina de ceară se vor putea aprinde.

Grupurile de pelerini vor fi primite de preoți la locurile designate și vor fi conduși în curtea mănăstirii, unde, după încunjurarea sf. biserici, se vor posta în fața icoanei Maicii Domnului, unde preotul conducător al pelerinilor (preotul lor de acasă) va cere o rugăciune de mulțumită către Maica Domnului, pentru buna sosire și ajutor.

Primirea pelerinilor se va face fără cuvântări. Preoții conducători ai pelerinilor, sunt rugați a anunța sosirea Administratorului mănăstirii, sau încredințatului acestuia.

Pelerinii vor fi adăpostiți în cele două pavilioane construite în acest scop.

Trenurile circulă astfel:

Arad — Bodrog:

Pleacă din Arad:	Sosește la Bodrog:
7.25	7.54
14.00	14.31
17.47	18.15

Bodrog — Arad:

Pleacă din Bodrog:	Sosește la Arad:
6.33	7.03
12.57	13.26
20.11	20.41

Administrația Mănăstirii H. Bodrog.

Redacțional

Având material cules în plus, și trebuind slova la alte lucrări în curs, numărul dublu de acum îl scoatem cu un plus de patru pagini, extensiune ce o vom conta în numărul viitor.

Cronici

Daniile credincioșilor către biserică încep a deveni din ce în ce mai rari. Totuși, nu s'au stins complet. Anunțăm aici cu plăcere și cu îndemnul de a fi imitate, dăruirile Dnei preotese din Pil Hortensia Munteanu (n. Babeu), pentru biserică de acolo: doi prapori albi și trei colorați în tricolor național, toți brodați artistic cu chipuri ortodoxe, în comuna Macea. Aceste donații sunt făcute pentru sănătatea scumpulor copilași ai Dnei: Lucia și Zeno. Mai aflăm, că aceeași Dnă, împreună cu soțul ei, Pr. Al. V. Munteanu, sunt pe cale de a mai da un alt doi prapori, de astădată în culoare neagră, dar egali în frumusețe cu ceilalți, — și că exemplul a născut să prindă. Publicăm această informație cu dorința, ca bunul Dumnezeu să primească darurile, iar pilda să fie cât mai generalizată, între preoți și între credincioși. Impodobirea lăcașului sfânt e un certificat al prefului lui.

(p. d.)

Donații pentru sf. biserică a făcut Văd. preoteasă Ana Cărăbaș din Virșmort, pe cari le'nregistram aici cu plăcere: Un rând de ornate preoțești, luminate, în valoare de Lei 6500; un stihar, în valoa-

re de Lei 1500; un potir, disc, steluță, copie și toate acoperemintele de pe sf. prestol, precum și un prapor negru și mai multe icoane, toate, în valoare de Lei 8000. Menționăm, că și soțul Doamnei, răposatul pr. Aurel Cărăbaș, mort acum trei ani, la vârsta de 65 ani și după 45 ani de preoție plină de zel în aceeași comună, daruise bisericii două clopote, în valoare de Lei 22.000 și ridică, în aceeași comună, pe chetuiala proprie, o cruce (monument) a eroilor, cu Lei 10.000. Răposatul a mai lăsat, prin testament, pentru sf. biserică 5½ jug. pământ, în valoare de Lei 45.000, care formează „Fondul Ana și Aurel Cărăbaș”. Pentru aceeași sf. biserică a mai făcut donațiune dl Gheorghe Cărăbaș director de bancă în Beregsăul mare, jud. Timiș, și anume, două jug. pământ în valoare de Lei 15.000 pentru constituirea „Fondului parastasului Gheorghe și Ana Cărăbaș.” — Oficiul parohial din Virșmort aduce mulțumiri donatorilor, și roagă pe Dumnezeu să dea odihnă celui răposat, pentru darurile date sf. Biserici. Ne atașăm și noi acelor mulțumiri și rugăciuni, dorind, ca cele scrise aici să fie un frumos îndemn și pentru alții. (p. d.)

Bibliografii

Dr. S. Reli prof. univ : Biserica ortodoxă română din Maramureș în vremurile trecute. Cernăuți, 1938. Pagini 254. Prețul Lei 100.

Condeul harnic și fecund al P. C. S. Păr. Dr. S. Reli, prof. la Facultatea de Teologie din Cernăuți a scos de curând de sub tipar o nouă monografie istorică, asupra unei părți de timp și loc, din istoria bisericească a Românilor. Cartea apărută în condiții tehnice ireproșabile, cuprinde, în linii generale, următoarele capitole, unele cu trei-patru subdiviziuni : Așezarea geografică a Maramureșului românesc ; scurtă privire asupra trecutului istoric-politic al M. sub stăpânirea regilor Ungariei ; starea generală a Bisericii ortodoxe române din M. în epoca domniei principilor Transilvaniei ; episcopia ort. rom. a M. dela începuturile ei, până la desființare și legăturile ei cu Moldova ; mănăstirile din M. de altădată ; școlile mănăstirești și cultura bisericească a preoțimel române din M. în timpul existenței episcopiei române din trecut (1381—1740) ; lupta Românilor din Satu Mare și M. pentru desrobirea de sub Biserica greco-catolică în secolul al XVIII-lea ; reînnoirea unei părți a Românilor din M. dela Bis. gr. cat. la Biserica ortodoxă între anii 1900—1923 ; reînființarea Episcopiei ortodoxe-române a M. în 1937. Cartea sfârșește cu o încheiere, în care autorul își sintetizează succint concluziile.

De sigur, punctul central, în jurul căruia se înșiră concentric întreg materialul tratat, este Episcopia ortodoxă din trecut a Maramureșului ; iar scopul acestei monografii este justificarea, din punct de vedere istoric, a reînființării sau reactivării acelei Episcopii, despre care, o parte din clarissimi uniești, certați cu istoria și ignoranți benevol și iezuitic în ceea ce privește trecutul — rușinos pentru ei — al Bisericii noastre ortodoxe naționale, au chiar nerușinarea de a afirma, că nici n'a existat vreodată.

Autorul nu se ia la ceartă cu nimeni. Stabilește numai adevăruri și realități trecute, din care trage concluzii pentru prezent și viitor.

În prefața cărții citim : Spre a înlesni în înțelegere-

re și mai bună a importanței și rostului reînvierii vechii episcopii ortodoxe române a Maramureșului, în interesul reînceptii unității sufletești, prin aceeași religie și biserică națională a Românilor de pe întreg cuprinsul României întregite, voiu schița în această scriere cele mai importante evenimente... *Cunoașterea trecutului bisericesc* atât de zbuțuit al românilor maramureșeni va ușura întrucâtva și legarea noului așezământ bisericesc cu firele trecutului, rupte brusc pe la 1470* (v. pag. 5).

Așadar scopul e vădit: nu e polemic, cum de altfel se transformă automat în atare, când ajunge în fața gunoarelor zvârlite de Blaj și Lugoj și Oradea... peste obrazul Maramureșului românesc și ortodox.

Cartea se recomandă, singură prin sine.

Se poate avea prin Librăria Diecezană.

(p. d.)

Dr. Milan P. Șesan, Schisma între Patriarhii Fotie și Ignatie ? Cernăuți, 1936. Pagini 35 Prefați ? — Tânărul profesor agregat dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, P. C. S. Păr. Dr. Milan P. Șesan, autorul atât de interesantei istorii a *bisericii ortodoxe ruse de după război*, asupra căreia vom face o dare de seamă și din care, probabil, vom și reproduce părți rezumative, a scos, încă de acum doi ani, broșura cu titlul din fruntea acestei dări de seamă.

Se știe, că în legătură cu Fotie se pun două schisme: una „externă”, între Roma și Constantinople și alta „internă”, între Fotie nou ales la 856 și Ignatie, suspendat din oficiu, la aceeași dată. Autorul se ocupă de schisma cea internă. Dar lămurirea acesteia aruncă lumină și asupra celei externe. Între Fotie și Ignatie n'au existat diferențe de dogmă, cum ar vrea catolicii, ci diferențe mărunte de partid¹⁾. Autorul arată istoricul acestor partide, nu religioase, ci politice și rolul lor în viața politică și bisericească, în timpul acela de haos, de iconoclastism, de împărțiri cari susțineau când pe un partid, când pe celalalt. După ce arată apoi împrejurările și lipsa de siguranță în cari s'ar fi produs demisia lui Ignatie și după ce arată realegerea lui Fotie, autorul termină broșura printr'o *Inchelere* în care își rezumă concluziile.

Broșura se întemeiază pe isvoare și corespunde tuturor cerințelor unei lucrări științifice. Amintim și faptul că autorul ia ca bază a acestei lucrări o scriere a unui erudit profesor universitar de Teologie, rom. cat., Dr. Fr. Dvornik, cu mare autoritate științifică și cu mult simț de dreptate, care ajunge la concluzii ortodoxe, menite să răstoarne toate *mistificările* apusenilor în legătură cu schisma cea mare pe care apusenii rom. cat. n'au încetat a o pune în seama Patriarhului Fotie.

(p. d.)

Dr. Milan P. Șesan, Teodor Koriatovici în Rusia subcarpatică, ctitor al mănăstirii s. Nicolae din Muncacs la 1360 ? Cernăuți, 1936. Pagini 20. Prefați Lei ?

După o largă ochire asupra istoriografiei în legătură cu Rusia subcarpatică, autorul dovedește că opiniile asupra înființării mănăstirii sf. Nicolae din Muncaci la 1360 sunt eronate și că venirea lui Teodor Koriatovici în Rusia subcarpatică, trebuie transpusă abia pe la 1393—4, ca fiind pricinuită de ocuparea Podoliei de către Vitold, marele duce lituan, iar

¹⁾ Cum a fost și între episcopul Inochentie Klein și între antipodul său, unealtă a Ultramontanismului blăjean, P. Pavel Aaron, de ex.

Redacția.

aducerea cu ei a 40.000 Ruteni cu cari a populat această țară, aparține legendei.

Broșura nu e lipsită de interes, mai ales pentru cei cu preocupări din domeniul istoriei. O recomandăm cu căldură.

(p. d.)

Nr. 6124/1938

Comunicat

În conformitate cu adresa On. Minister al Cultelor și Artelor Nr. 28210/1328 dispunem, ca slujbele oficiale la sărbătorile naționale și ale Familiei Domnitoare să se officieze la Biserica ortodoxă ca biserică dominantă, unde vor fi obligate să participe toate autoritățile.

Arad, 11 Iulie 1938.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 5739/1938.

Comunicat

Toți acei Cucernici preoți, cari în cursul anului bugetar curent împlinesc: 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu bisericesc și școlar și cu începere dela anul bugetar viitor sunt îndreptățiți la câte o nouă gradăție, să-și înainteze aici, prin Of. protopopesec respectiv, până la 1 Sept. a. c. cererile pentru încuviințarea gradăției noi.

Cele împlinesc 6 ani de serviciu bisericesc și școlar vor anexa și actele justificative.

Arad, 11 Iulie 1938.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 5632/1938.

Comunicat

În conformitate cu adresa Onor. Minister al Cultelor și Artelor No. 24641/1938, invităm Onor. Preoțime, ca în vederea instituirii „Săptămânei Igienei” ce se va fixa în diferite părți de țară, — să colaboreze activ cu organele sanitare de stat, îmbrățișând în activitatea lor problemele igienico-sanitare, cari sunt specifice localităților și populațiunii locale.

Arad, 4 Iulie 1938.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Publicațiune de licitație repetită

Având în vedere că la licitația fixată pe ziua de 26 Iunie a. c. pentru construirea bisericii din Doncen, nu s'au prezentat concurenți cu brevete corespunzătoare, pentru a executa astfel de lucrări, Consiliul parohial în acest scop fixează a doua licitație pe ziua de 17 Iulie a. c.

Condițiunile rămân cele publicate în acest organ în No. 25 și 26.

În cazul când nici la a doua licitație nu se vor

prezenta concurenți cu brevete recerute de dispozițiile în vigoare, Consiliul parohial în ziua de 24 Iulie a. c. va încredința lucrările de construcție a bisericii simplilor maeștri zidari, prin bună învoială.

Donceal, la 3 Iulie 1938

Pr. I. Tamaș,
președinte.

V. Jurcău,
notar.

Poșta Adm. Eplropia par. ort. rom. Donceal este rugată a administra suma de Lei 220 costul inserării.

Licitație publică

Se publică licitație pe ziua de 23 Iulie 1938 ora 4 d. m. cu oferte închisă pentru continuarea lucrărilor de zidire ale bisericii din Andrei Șaguna.

Devizul și caietul de sarcini se pot vedea la Oficiul parohial ort. rom. din Andrei Șaguna.

Consiliul parohial

Licitație publică

În ziua de 24 Iulie 1938 se va ține licitație publică verbală pentru zidirea salet mari cu vestibul și scenă la casa culturală a sfintei biserici din Socodor. Lucrările după deviz în valoare de 450 mil lei. Garanția de 5% se va depune la oficiul parohial până la 24 Iulie ora 10. Devizul planul și caietul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial zilnic. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrările antreprenorului în care va avea mai multă încredere.

Preot Aurel A. Papp
președinte.

Concurs

Conform rezoluțiunii Vener. Cons. Eparhial din Arad Nr. 4757 | 1938 prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei întâia, din Comlăuș devenită vacantă prin pensionarea preotului Ioan Stana.

Parohia este de clasa întâia, iar extensiunea ei e fixată prin noua arondare stabilită de corporațiunile parohiale și aprobată de Ven. Cons. Eparhial sub Nr. 3590. | 1938.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesie pământ în extensiunea ei de azi, cu dreptul de pășunat.
2. Patru cănepiști aparținătoare sesiei parohiale.
3. Casă parohială cu supra edificată și grădină.
4. Retribuția de bir și stole Lei 840 anual.
5. Întregirea dotației dela stat pe care parohia nu o garantează.

6. Parohia e de clasa primă, dela recurenți se cere calificarea prescrisă pentru clasa primă.

Alesul va avea să catehizeze la școala primară de stat din loc, în clasele la care va fi repartizat de superioritatea bisericească, fără altă remunerație și să achite regulat toate impozitele după întreg beneficiul său.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Comlăuș jud. Arad, se vor înainta Cons. Eparhial ort. rom. din Arad iar recurenții vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Sale Episcopului eparhial Andrei pentru

a putea concura și învoirea P. C. Protopop tractua pentru a se putea prezenta în Sf. Biserică din Comlăuș spre a și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorii.

Dat în ședința Consiliului parohial din 5 Iunie 1938.
ss. Pr. Gheorghe Mihu paroh președinte
ss. Pr. Ioan Stana secretar adhoc.

În înțelegere cu: Aurel Adamoviciu protopopul Șriei.

Concurs

În urma deciziunii Veneratului Consiliu Eparhial din Arad Nr. 4757/1938, devenind vacantă parohia I-a din Vălcani prin pensionarea părintelui Ștefan Oprean, pentru îndeplinirea acestei parohii se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu această parohie sunt:

1. Un intravilan de cca 600 — 800 stj. p.
2. Una sesiunea parohială de 30 jug.
3. Stolele legale și bir parohial un litru de grâu de fieștecare lanț și 5 litri grâu de nr. de casă.
4. Întregirea dela Stat pentru care parohia nu la nici-o răspundere.
5. Preotul ales se va îngriji de casa parohială.
6. Preotul ales va purta impozitele toate după beneficiul său preoțesc și va fi obligat să catehizeze regulat la clasele la care va fi repartizat, fără nici o remunerație specială.

Reflecții cu considerare la comunicatul Nr. 2334 | 1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 14 din 3 Aprilie 1938 vor cere învoirea prealabilă a Prea Sf. Sale Părintelui Episcop Eparhial Andrei pentru a putea concura, iar cererea de concurs împreună cu toate actele o vor înainta Consiliului eparhial Arad și vor cere aprobarea protopopului pentru a se putea prezenta în parohie înaintea credincioșilor pentru a cânta respective a officia serviciul religios și a cuvânta. Rugărilor de concurs vor fi adresate Consiliului parohial ort. rom. din Vălcani.

Vălcani, la 29 Mai 1938.

Din ședința Consiliului parohial ortodox român. Membrul Cons. parohial Dl. Eremie Popoviciu cere să se ieie la proces-verbal hotărârea Cons. parohial ca anume, cu învoirea acestui Consiliu, Părintele Ștefan Oprean a însămânțat toată sesiunea și a Sf. Sale este și rodul acestei sesiuni până la termenul de 1 Octombrie 1938.

Ștefan Oprean
președinte.

Petru Iliane
notar.

În înțelegere cu Dr. Ștefan Cioroianu protopop.

Concurs

În urma deciziunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 4895 | 1938 pentru îndeplinirea parohiei I a vacantă din Toracul-Mare (Vel. Torak) Jugoslavia se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială constătoare din 30 jugh. cad. pământ arător.
2. Birul parohial, răscumpărat cu 3000 dinari.

3. Stolele legale.

4. Dotația dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de cl. I. Alesul va predica regulat, va catehiza la școlile primare din loc și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Reflecții cu considerare și la comunicatul No. 2334 | 1938, publicat în „Biserica și Școala” No. 14 din 3 Aprilie a. c. vor avea să ceară aprobarea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial pentru a putea concura, iar pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor spre a cânta, respectiv a oficia serviciul religios și a cuvânta, vor cere aprobarea protopopului.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare, adresate Comisiei parohiale interimare din Toracul-Mare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Comisia parohială.

In înțelegere cu Gherasim Andru protopop

Concurs

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial din Arad No. 4757 | 1938, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Organul oficial „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din *Drauți*, devenită vacantă prin pensionarea preotului Meletie Pop. Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzuctul unei sesiuni parohiale în estinderea ei de astăzi și anume: 32. jugh. parte pământ arabil, parte fânaș, cu dreptul convenit de pădure și pășune, precum și un intravilan de 768. stp.

2. Folosința casei parohiale de lângă Sfta. Biserica cu supra edificate și grădină.

3. Birul preschimbat în bani și anume: 5 Lei de fum pentru cei sub 8 jugh. pământ, iar dela 8 jughere în sus 10 Lei, care se va achita de episcopie.

4. Stolele legale.

5. Intregirea dotației dela Stat pe care parohia nu o garantează.

6. Parohia e de clasa I-a. Dela recurenți se cere calificarea prescrisă pentru clasa I-a.

Alesul va avea să catehizeze la școala primară de Stat din loc fără altă remunerație și să achite regulat toate impozitele după întreg beneficiul său.

Cererile de concurs însoțite de actele justificative adresate Consiliului parohial ort. rom. din Drauți jud. Arad, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, iar recurenții vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Sale Episcopului Eparhial Andrei pentru a putea concura și învoirea P. C. Sale Păr. protopop tractual pentru a se putea prezenta în Sf. Biserică din Drauți spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Dat în ședința extraordinară a Consiliului parohial ort. rom. din Drauți, ținută la 19 Iunie, 1938.

ss. Meletie Pop

ss. Butariu Ioan

Preș. Cons. Par.

Secretar

In înțelegere cu: ss. Aurel Adamoviciu protopop.

Concurs

Conform ordinului Ven. Consiliu Eparhial Nr. 5439/1938, pentru îndeplinirea parohiei a II-a din *Beba-veche* se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu această parohie sunt următoarele:

1. Casa parohială.

2. Una seslune parohială din 30 jug. și grădină aparținătoare.

3. Stolele legale.

4. Birul parohial 4000 Lei.

5. Intregirea dela Stat.

Alesul preot va plăti impozitele după venitul său preoțesc și va catehiza la clasele școlii primare acolo unde va fi împărțit de autoritatea sa bisericească, fără nici o remunerație.

Reflecții conf. comunicatului Nr. 2334 | 1938 (Vezi Biserica și Școala Nr. 14 din 1938) vor cere aprobarea prealabilă a P. S. S. Părintelui Episcop eparhial Andrei pentru a putea concura, iar cererea de concurs împreună cu toate actele o vor înainta Cons. Eparhial din Arad și vor cere aprobarea protopopului pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia serviciu religios și a cuvânta.

Dat *Beba-veche*, la 6 Iunie 1938, din ședința consiliului parohial.

ss. Pr. Lorinț Ioan
președinte

ss. secretar
Inescrifabil

In înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop

Concurs

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4913/1938, pentru îndeplinirea parohiei ort. române din *Pobda* rămasă vacantă în urma morții preotului I. Bojescu se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu această parohie sunt:

1. Una sesie parohială constătoare din 33 jugăre.

2. Stolele legale. Birul parohial se ia în concurs din oficiu.

3. Intregirea dela Stat.

4. De casă parohială se va îngriji alesul.

Alesul preot va suporta toate impozitele și va catehiza elevii școlii primare fără altă remunerație.

Reflecții la această parohie cu considerare la Comunicatul Nr. 2334 | 1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 14 din 3 Aprilie a. c. vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial Arad pentru a putea concura, iar cererile de concurs împreună cu toate actele și le vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea Prea C. Părinte Protopop pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor pentru a cânta, respectiv a oficia serviciul religios și a cuvânta.

Pobda, 5 Iunie 1938.

ss. Pr. Andrei Jebeleanu
preș. cons. paroh.

ss. Clurciu Eftimie
secretar

In înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop